



## Vienmēr ir jāpieņem lēmums



Foto - E.Gabranovs

2023.gada 2.marts. Rekas un Baltinavas vidusskolu audzēkņiem, izzinot vēsturi, bija jāizpilda dažādi uzdevumi, tostarp jāizdomā segvārdi, jāsaņem pārvietošanās atļaujas...

Edgars Gabranovs

2.martā, Nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres dienā, Stompaku nometni apmeklēja Rekas un Baltinavas vidusskolu audzēkņi. Viļakas muzeja vadītāja Rīta Gruševa pirms nometnes vietas apmeklēšanas uzsvēra, ka muzej-pedagoģiskajā programmā "Vēsturi radām mēs paši" uzsvāru liks uz to, lai izprastu, kas bija nacionālie partizāni.

Tāpat muzeja vadītāja atzina, ka nereti cilvēkiem jūk, kas bija Pirmais, kas Otrais pasaules karš: "Kas ir nacionālie partizāni, kas – mežabrāji vai mežinieki? Tas nav viens un tas pats. Mūsu mērķis ir pastāstīt, ka nacionālie partizāni cīnījās par Latvijas brīvību, turklāt Ziemeļlatgalē pie pašas robežas. Mums jābūt ļoti lepnēm, ka šeit izveidojās viena no lielākajām nometnēm Ziemeļeiropā. Stāstīsim, kā viņi šeit dzīvoja, kā viņus atbalstīja apkārtnes ļaudis, kādas bija iekšējās attiecības, kādi bija cilvēku raksturi, piemēram, Pēterim Supem (Cinītim) vai Bronislavam Sluckim (Indulim). Protams, pamatā šeit atradās cilvēki, kuriem nebija militārās pieredzes. Viņi slēpās mežā, zinot to, ka var arī aiziet bojā. Stāsts ir par cilvēkiem, kuriem jāpārvar neziņa un bailes. Par cilvēkiem, kuriem tomēr pietika drosmes stāties preti svešvarai

un karaspēka pārsvaram. Katrai niansei ir nozīme, piemēram, cik svarīga ir veiksmē. Jāsecina, ka tolaik ne viena, ne otra puse nebija gatava kaujai. Viena puse nedomāja, ka mežā ir tik daudz cilvēku, otra, ka viņus atradīs. Kaujas iznākumu ietekmēja arī laika apstākļi, jo sniegunis, aizputinot pēdas, ļāva izlauzties no aplenkuma. Šodien skolēniem būs jāmeklē reāli atmiņu fragmenti, kas apslēpti kokos. Sadarbībā ar ekspozīcijas "Abrenes istaba" vadītāju un komandu mācīsies šifrēt un atšifrēt tekstus. Tāpat paralēli runāsim par to, ko mēs katrs varam darīt savas valsts labā. Stāstīsim arī par pagrīdes jauniešu organizāciju Viļakas Valsts ģimnāzijā, kas izlaida avīzi "Degsme". Kāpēc tas ir ļoti svarīgi? Bija pagājuši vairāk nekā 50 gadi pēc Otrā pasaules kara, kad sākām atšķetināt līdz šim nezināmās vēstures lappuses. Nacionālie partizāni bija gatavi cīnīties par brīvību. Vai mēs būtu gatavi rīkoties šādā situācijā?"

Lūgta atklāt, kāda būtu muzeja vadītājas iespējamā rīcība, R.Gruševa neslēpa, ka uz šo jautājumu, visticamāk, varētu atbildēt tikai tad, ja patiesi nonāktu šādā situācijā: "Pateicoties vēsturniekiem Zigmāram Turčinskim un Inesei Dreimanei, gūstam informāciju par dzīvi Stompakos, par Stompaku kauju. Pieļauju, ka mēs domājam, ka ietu un cīnītos, bet... Dzīves realitāte varētu būt citādāka. Vienmēr ir jāpieņem lēmums, piemēram, ja iebūruk karaspēks. Vai tu to pieņem un samierinies, vai arī pretojies, vai arī bēdz."

\* Tupinājums 6.-7.lpp.

Nākamajā  
Padugumā

● Durvis ver jaunais Alūksnes sporta centrs  
Kaimiņi atkal pārsteidz

● Rīgas burzmu nomaina pret lauku klusumu  
Mākslinieki pārceļas uz laukiem

### Pasniegtas "Boņuks 2022" balvas

4. marta vakarā Latgales vēstniecībā GORS notika svinīgā latgaliešu kultūras gada balvas "Boņuks" pasniegšanas ceremonija, kur tika godināti desmit balvas ieguvēji – spilgtākie un nozīmīgākie notikumi un personības 2022.gadā, kā arī pasniegta balva par mūža ieguldījumu fotomāksliniekam Igoram Pličam.

### Izskanēs lasījumi

No 21. līdz 25.martam Latvijas Radio 1 eterā izskanēs pirmo kriminalromāna latgaliski (Aldis Bukšs "Bruoli") radejis īstudiesjums. Jaunajā īstudiesjumā, kura mukslinieciskais vadeituojs ir Kristaps Rasims, pīsadaleis 25 Latvejis profesionalūs i amaterteatru akteri, kai arī sabidreibā pazeistamys personeibys.

## Īsziņas



### Apbalvos "Sprēslicas" uzvarētājus

Noslēdzies konkurss "Ziemeļlatgales nevalstisko organizāciju gada balva", notikusi rezultātu apkopošana un pretendentu izvērtēšana atbilstoši konkursa nolikuma kritērijiem. Konkursa mērķis ir apzināt un godprātīgi darboties savā nozarē, sekmējot nevalstiskā sektora attīstību novadā, kā arī veicinot Ziemeļlatgales atpazīstamību, popularizējot labas prakses piemērus un stiprinot lokālpatriotismu. Uzvarētājus apbalvos pasākumā "Sprēslica" 10.martā plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā.

## Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Svētdiena manā horoskopā bija pozitīva diena. Un ne tikai tāpēc, ka ilgāk varēja patērēt ar paziņām, ar kuriem nebiju sazinājusies ilgāku laiku. Piezvanīja arī daži cilvēki, pavēstot noderīgas ziņas avīzei, kurā strādāju. Esot labvēlīgā noskaņojumā, negribas pieminēt situācijas, kad dusmas ņem virsroku un gribas pateikt ko nejauku. Bet vajag, vajag, mudīnu sevi domājot, cik bieži cilvēki patērē daudz sava un citu laika, izsakoties par tēmu pēc principa: bla- bla-bla! Ja saruna norisinās starp draugiem un paziņām, piekritu, ka bla- bla- bla ir labs līdzeklis stresa mazināšanai, kura ikdienā visiem ir pārparēm. Bet, ja ir nopietna sanāksšana, kur cilvēki vēlas dzirdēt situācijas analīzi un atbildes uz sev svarīgiem jautājumiem (tostarp, arī žurnālisti!), tad diez vai viņus apmierinās saruna pēc šāda principa. Agrāk tādos gadījumos mēdza teikt, – tuvāk lietai! Manuprāt, katrai tādai sarunai runasvīriem vai sievietēm būtu kaut elementāri jāsaprot, lai varētu minēt kaut pāris skaitļus un faktus, nosaukt lietas pareizajos vārdos. Kādai situācijai domās esmu devusi virsrakstu “Mazs bij’ ceļa gabaliņ’is, liels ļaužu valodiņas”. Par ko tas ir, visi zina, – puisis pavada jaunu meitu mazu ceļa gabaliņu, bet liels ļaužu valodas. Savukārt mans stāsts ir par to, ka saņēmu vēstuli, pareizāk sakot, sūdzību no lasītāja, ka publikācijā neprecīzi minēts ceļa garums. Klausos ierakstu, kur amatpersona divreiz piemin šo ceļu un nosauc ceļa garumu tieši tik, cik rakstīts avīzē. Kā reiz teica kāds kolēģis, – apnicis atvainoties, gribas...

## Latvijā

**Iesniedz ienākumu deklarācijas.** No 1.marta iedzīvotāji var iesniegt gada ienākumu deklarācijas par 2022. gadu. VID aicina deklarāciju iesniegt elektroniski, Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), jo tajā automātiski ielasās visi VID rīcībā jau esošie dati un aprēķinās maksājamās summas. Iedzīvotāji, kuriem deklarācijas jāiesniedz obligāti, var to izdarīt trīs mēnešu laikā, līdz 1.jūnijam, bet brīvprātīgi attaisnoto izdevumu atgūšanai to var izdarīt trīs gadu garumā.

**Atinstalē “TikTok”.** Sekojot citu valstu piemēram, arī Latvijas aizsardzības biroja (SAAB) rekomendācijām, lielākā daļa Latvijas ministriju lūgušas saviem darbiniekiem izdzēst lietotni “TikTok”. Ārlietu ministrija norādījusi, ka, vērtējot pieejamo informāciju par “TikTok” apdraudējumu, kā arī starptautisko partneru lēmumus, Ārlietu ministrija aicinājusi atinstalēt “TikTok” lietotni viedierīcēs, kuras tiek izmantotas darba vajadzībām. Tas darīts preventīvi, lai mazinātu iespējamās informācijas noplūdes riskus. Ja līdz 21.martam tas netiks izdarīts, lietotne tiks izdzēsta automātiski. Tiek skaidrots, ka ir ļoti daudz lietotņu, kuras vāc datus par lietotājiem ar mobilo telefonu palīdzību. “TikTok” veiksmes pamatā ir augstā precizitāte, ar kādu tā ir izanalizējusi lietotāju, un prasme uzminēt, ko viņš vēlas redzēt. Pastāv bažas, ka šādas lietotāju analīzes iespējas var tikt izmantotas ne tikai kā izklaide, bet arī lai sasniegtu nedraudzīgus mērķus.

**Demontē nosaukumu krievu valodā.** No Rīgas dzelzceļa stacijas ēkas demontēts stacijas nosaukums krievu valodā ‘Vokzal’. Turpmāk stacijas nosaukums būs tikai divās valodās – latviešu un angļu. Šis ir simbolisks un reizē zīmīgs brīdis mums kā sabiedrībai un man kā satiksmes ministram, izteicies Jānis Vitenbergs. Stacijas nosaukumam krievu valodā jau daudzus gadus vairs nebija praktiskas nozīmes, un līdzīgi kā okupācijas piemineklis, vienīgais, ko tas uzturēja, bija padomju laika dvesma pašā galvaspilsētas sirdī. Paralēli aktīvi noris *Rail Baltic* projekta būvniecības darbi Rīgas Centrālajā dzelzceļa mezglā, līdz ar ko jau drīzumā mainīsies visas stacijas vaibsti. Tiks izveidota mūsdienu prasībām atbilstoša, estētiski pievilcīga un ērta stacijas infrastruktūra trīs līmeņos.

(No interneta portāliem Delfi, LA.LV, Satiksmes ministrijas mājaslapas)

## Labdarība

# Nogādā ziedojumus dzīvniekiem

Irēna Tušinska

**28.februārī trīs Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas (BPVV) skolēnu pašpārvaldes pārstāvji – Kerija Koļcova, Anna Marija Ruņģe un Markuss Medinieks – kopā ar direktores vietnieci Ingu Čipati devās uz biedrības “Astes un ūsas” dzīvnieku māju Alūksnē, lai nogādātu akcijā “Tava ķepa manā plaukstā” skolēnu, pedagogu un citu Balvu pilsētas iedzīvotāju saziņoto pārtiku, kaķu smiltis, siltas segas un spēlmaņiņas dzīvnieku patversmes mīļiem.**

Skolēni uzzināja, ka šobrīd dzīvnieku mājā “Astes un Ūsas” mīt 15 suņi un 55 kaķi, kuri gaida savus saimniekus. Lai gan personāls gādā par dzīvniekiem, ikviens no šiem mīļiem gaida savu saimnieku un vēlas nokļūt savās jaunajās mājās. “Tur par dzīvniekiem rūpējas ļoti labi, jo visi suņi izskatās brangi, labi baroti. Šajā dzīvnieku mājā rūpējas arī par slimajiem dzīvniekiem, ārstē viņus,” iespaidos dalījās Inga Čipate. Viņa atklāja, ka vairums suņu ir augumā lieli un katram no viņiem ir savs raksturs: “Tādēļ nevar vienkārši tur aizbraukt un paņemt kādu suni vai kaķi. Patversmes darbinieki zinās pastāstīt par katru no viņiem. Ir tādi, kuriem vajadzīgas lauku mājas, citiem nepieciešams miers, daži var sadzīvot ar citiem dzīvniekiem, citi nevar, ir tādi, kuriem nepatīk kaķi, kādam nepatīk zirgs, citam – vistas...” Īsajā viesošanās reizē Inga tik ļoti iemīloja kādu medību šķirnes sunīti, ka, atbraukusi mājās, sāka meklēt viņam saimnieku. Dīemžēl pati viņu paņemt nevarēja, jo dzīvoklī jau tur divus suņus. I.Čipate pastāstīja, ka balveniešu suņi un kaķi nenonāk šajā dzīvnieku mājā, jo līgums noslēgts tikai ar Alūksnes, Apes un Gulbenes novadiem. Viņa vēlas akcentēt, ka šobrīd biedrība “Astes un ūsas” iesaistījies labdarības fonda “SOFI” īpašā senioru adopcijas programmā, kas gados vecu suņu adoptētajiem garantē šī dzīvnieka bezmaksas medicīnisko aprūpi: “Jauns suns prasa daudz pūļu un izdevumu, bet, paņemot vecu suni tepat uz vietas, Alūksnes dzīvnieku mājā, vetārstš šim dzīvniekam līdz mūža beigām sniegs pakalpojumus bez maksas.”

Markusu Medinieku, kurš pirmo reizi apmeklēja dzīvnieku



Foto - no personīgā arhīva

**Atved ziedojumus.** Tiem, kuri gatavojas uzņemties rūpes par mājdzīvnieku, BPVV audzēkņi vēlējās atgādināt frāzi no Sent-Ekziperī grāmatas “Mazais princis”: “Mēs esam atbildīgi par tiem, ko pieradinām.”

patversmi, pārsteidza, cik daudz suņu un īpaši kaķu ir palikuši bez saimniekiem. “Manuprāt, dzīves apstākļi viņiem tur ir labi, viņi ar visu ir nodrošināti,” sprieda skolēns. Arī Markusa sirsniņā iekrita patversmē nonākušais medību suns, un par to nav jābrīnās, jo par saviem mājas mīļiem viņš sauc septiņus lielus dažādu šķirņu suņus. Taujāts, kā ir dzīvot kopā ar septiņiem lieliem mājas mīļiem, Markuss apgalvoja, ka daudz naudas jātērē viņu barošanai, bet vēl vairāk – ja kāds no viņiem saslimst. Ar to ir jāreķinās tiem, kuri vēlas mājdzīvnieku.

## Atgriežoties pie publicētā

# Kas īsti notiek ar piena produktu cenām?

Maruta Sprudzāne

**Rakstijām par situāciju piena nozarē, jo strauji un visai ilgstoši piena ražotāji izjūt problēmas ar piena pārdošanu un cenas samazināšanos. Izskanēja prognozes, ka situācija tikai pasliktināsies un martā, iespējams, iepirkuma cena noslidēs vēl zemāk. Vai tā patiešām notiek?**

Arī LLKC Balvu biroja lopkopības konsultante HERMĪNE LEIŠAVNIECE teica, ka mūsu novada piensaimnieki ir nobažījušies, lai gan īpašu kopēju satraukumu nav pauduši. Izskanēja prognozes, ka turpmāko pāris mēnešu laikā situācija varētu tikai pasliktināties un martā piena cena varētu būt tikai 20-25 centi par litru. Speciāliste izteicās, ka arī vēlāk, zāles laikā, piena ražošanas izmaksas būs augstas vispārzināmo resursu sadārdzinājuma dēļ. Bija cerība, ka situāciju vērtēs un uz to reaģēs valdība, sniedzot kaut kādu atbalstu.

Savu redzējumu sniedz biedrības “Zemnieku saeima” valdes priekšsēdētāja vietniece MAIRA DZELZKALĒJA-BURMISTRE. Viņa norāda, ka piena cena marta pirmajās dienās ir sākusi pieaugt. “Ļoti ceram, ka tas varētu nozīmēt, ka mēs varēsim runāt par islaicīgu cenas kritumu, nevis tiešām par krīzi,” viņa teica. Piena cenas amplitūda Latvijā patlaban ir ļoti liela – no 22 līdz 46 centiem par litru piena. Jāsaprot, ka piena cenas pieaugums saimniecībām ir atšķirīgs, un to ietekmē tas, kam piens tiek piegādāts.”

Dīemžēl piena krīzes atkarojas laiku pa laikam. Kā skaidroja biedrības pārstāve, tā jau ir sena problēma. Baltijā pienu saražo vairāk nekā patērē. Būtu vairāk jāeksportē, bet dīemžēl šie eksporta produkti vairāk ir industriālie,

lētākie, tāpēc piena cena pie mums visu laiku ir zemāka nekā vidēji Eiropā. “Kamēr mēs netiksim ārā no šiem industriālajiem, lētajiem produktiem, kamēr neatradīsim jaunus, stabilus eksporta tirgus, krīzes Latvijas piensaimniecībā ir un būs,” viņa teica.

Tīkmēr “Maxima Latvija” speciālisti stāsta, ka ir samazinātas cenas vēl vairāk nekā 50 Latvijā ražotajiem piena produktiem, un kopumā jau 250 vietējie produkti visās piena produktu kategorijās viņu veikalos tagad pieejami par samazinātu cenu. Tagad ir pievienoti arī pašmāju piena produkti tādās kategorijās kā piens, biezpiena produkti, sviests, siers, skābais un saldaiss krējums, kefīrs, jogurti un deserti.

Laikraksta uzrunātie “Maxima” apmeklētāji Balvos izteicās, ka cenu samazinājums it kā izskatās, taču piena produkti joprojām maksā daudz, un viņi tos izvēlas apdomīgi. Balvenietes IEVAS viennozīmīgs uzskats, ka piena produktu cenas ir augstas un samazinājumu viņa nesaskata. Novērojusi, ka vienam un tam pašam produktam lielveikalos ir atšķirīga cena. Kaut vai biezpienam “Maxima” un “Rimi”. Iepērkoties viņa nedod priekšroku konkrētam lielveikalam, jo katrā tomēr ir atšķirīgs pārtikas preču sortiments. Nedaudz iepriecina akcijas, taču kopumā produktu cenas joprojām ir un paliek augstas, – secināja Ieva, kura audzina bērnus un gādā pārtiku arī sunim.

Zemkopības ministrs DIDZIS ŠMITS izteicās, ka ir tirgotāji, kuri piena produktiem uzlikuši milzu uzcenojumu – pat pāri 100%. Ministrija ieteiks pārdalīt lielāku summu piensaimniekiem no esošajām valsts atbalsta programmām. 2023.gada valsts budžetā lauksaimnieku atbalstam ir paredzēti nepilni 59 miljoni eiro jeb par 20 miljoniem vairāk nekā pērn. Cik no tā dot piensaimniekiem, ministrija grasās reķināt.

"Popiela" un modes skate

# Mūzika, deja un mode ir nedalāmas

24.februārī Viļakas kultūras namā norisinājās "Popielas" un modes skates konkurss "Iztēle. Izdoma. Improvizācija", kurā savus talantus demonstrēja bērni no vairākām novada mācību iestādēm. Šoreiz pasākumu rīkoja neierastā formātā, piedāvājot dalībniekiem ne tikai nodemonstrēt pašu izdomātus un uzmeistrotus tērpus, bet arī parādīt, kā prot atdarināt populārus pašmāju un ārzemju mūziķus.

Viļakas kultūras nama vadītāja Inese Lāce neslēpa, ka pēc ilgā pandēmijas laika bērni ļoti gaidīja aktivitāti, kas ļautu pagozēties rampu gaismā, demonstrējot savus talantus un prasmes. Pēc vairāk nekā 15 skolā nostrādātiem gadiem, kad kopā ar skolēniem piedalījusies daudzās "Popielās" un mācījusi viņiem dejas un ritmiku, I.Lāce varēja droši apgalvot, ka tas ir viens no bērnu iemīļotākajiem pasākumiem: "Pirmo reizi eksperimenta variantā nolēmām apvienot iecienīto "Popielu" un modes skati, lai bērniem ir iespējas variēt – piedaloties gan vienā, gan otrā aktivitātē." Tā kā šādu pasākumu Viļakas kultūras namā rīkoja pirmo reizi, kā arī vietas trūkuma dēļ šoreiz aicināja piedalīties tikai tuvējo skolu – Viļakas Valsts ģimnāzijas (VVĢ), Rekasas vidusskolas, Viduču pamatskolas un Žiguru pamatskolas audzēkņus, kā arī Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas (BPVV) skolēnus, kuri ir pieredzējuši tērpu darināji un demonstrētāji. Tomēr I.Lāce pieļāva iespēju, ka šis pasākums ar laiku varētu pāraugt kādā plašāka mēroga aktivitātē. Turklāt viņu priecē, ka šādas modes skates dažiem skolēniem palīdzējušas nākamās profesijas izvēlē: "Vēl nesen runāju ar bijušo audzēkni, kurai dalība bērnu modes skatēs bija pirmais pamudinājums izvēlēties modes dizaineres profesiju."

Skolēnu uzstāšanos vērtēja žūrija: Skaidrīte Veina, Rita Gruševa, Jolanta Vrubļevska, Normunds Orlovs un Inese Lāce. BPVV skolotāja S.Veina priecējās, ka tradīcija rīkot bērnu modes skates nav aizgājusi nebūtībā, lai gan mūsdienā skolēni ir tik aizņemti, ka ir diezgan grūti viņus iesaistīt papildus aktivitātēs. Tāpēc S.Veina paslavēja Viļakas kultūras nama kolektīvu, kam izdevies atdzīvināt šo skaisto tradīciju.

Tā kā apvienotā "Popiela" un modes skate notika dienā, kad pieminējam gadu, kopš Krievija uzsākusi karu Ukrainā, to atklāja ar Ukrainas valsts himnu. Pēc tam, atraktīvo pasākuma vadītāju Sabīnes un Zinta uzmundrināti, skolu pārstāvji demonstrēja savus talantus. Kad priekšnesumi bija galā, gaidot žūrijas vērtējumu, skatītājus ar savu uzstāšanos izklaidēja bērnu vokālais ansamblis "Poga" un Viļakas kultūras nama meiteņu mūsdienā deju grupa.



**Atraktīvie vadītāji.** Konkursa vadītāji Sabīne un Zintis aicināja dalībniekus atvērt sirdis un prātus pavasarim: "Aicinām ļauties pavasarīgam priekam! Lai jūsu prieks dziedē prieka puķes katrā no mums, bet jo īpaši "Popielas" un modes skates dalībniekos! Viņu uzdevums nebūs viegls, jo izvēlētais mākslinieks jāatdarina ar horeogrāfijas, tērpa, grima un aksesuāru palīdzību."

rīgam priekam! Lai jūsu prieks dziedē prieka puķes katrā no mums, bet jo īpaši "Popielas" un modes skates dalībniekos! Viņu uzdevums nebūs viegls, jo izvēlētais mākslinieks jāatdarina ar horeogrāfijas, tērpa, grima un aksesuāru palīdzību."



**Piešķir avīzēm otru dzīvi.** Žiguru pamatskolas 1.-8.klašu audzēknes skatītājiem piedāvāja tērpu kolekciju "Laikmetīgā tipogrāfija", kas tapusi, salokot, sagriežot vai sagofrējot dažādus papīra preses izdevumus. Žūrija sprieda, – lai izgatavotu šādas kleitas, bija jāiegulda daudz darba, arī defilē priekšnesums bija brīnišķīgs, tādēļ kolekcija izpelnījās nomināciju "Perfekta meistarība. Labākais sniegums".



**Emocionālas, bet korektas.** VVĢ 4.klases audzēknēm bija iepatikusies Lady Gaga (īstajā vārdā Stefānija Džoanna Andželina Džermanota) dziesma "Bloody Mary". Meitenes tik prasmīgi nodemonstrēja Lady Gaga kustības, ka žūrija viņu sniegumu novērtēja ar nomināciju "Korekti emocionālā horeogrāfija".

**"Miega maigais pieskāriens".** BPVV audzēkne Vivita Baldiņa (no labās) atklāja, ka eņģeļa tērpu izgatavoja pati. Šūšanas un modelēšanas prasmes viņa sāka apgūt, mācoties Alekseja Grāviša Liepnas pamatskolā, bet tagad turpina Balvu Profesionālajā un vispārīgglītojošajā vidusskolā. Lai gan šai modes skatei gatavojās ilgi un citīgi, pirms uzstāšanās vidusskolniece jūta nelielu uztraukumu. Viņa pastāstīja, ka miega tēmai savā tērpā nolēma pievērsties, jo daudzi mūsdienā pārslogotie skolēni cieš no miega trūkuma. Kolekcija "Miega maigais pieskāriens" izpelnījās nomināciju "Spārnotā drosme".



**No visas sirds.** Rekasas vidusskolas 5.-6.klašu meitenes kopā ar skolotāju Ilzi Saidāni attēloja populāro grupu "Tautumeitas". Savukārt šis mācību iestādes zēni kopā ar skolotāju Jāni Dokānu iejutās grupas "Bermudu divstūris" tēlos, par to izpelnoties nomināciju "Aizrautīgs komandas sniegums".



**Daudznacionāla uzstāšanās.** Viduču pamatskolas 4.-6.klašu audzēkņu demonstrētajā tērpu kolekcijā bija vērojama ukraiņu kultūras ietekme, kā arī izmantotas Ukrainas karoga krāsas, jo tērpu demonstrēšanā piedalījās arī pamatskolas audzēkne no šīs valsts. Tērpus un priekšnesumu žūrija novērtēja ar nomināciju "Daudzveidīgās fantāzijas".

Lappusi sagatavoja I.Tušinska, foto – A.Kirsanovs

## Atpūtas objekts

## Vai Kangari pārspēs Balkanu kalnus?

Ingrīda Zinkovska

**Daudzi šogad ziemas priekus vēlas izbaudīt Kangaru kalnos, Medņevas pagastā. Kas ir šīs vietas saimnieki un kas tur notiek, noskaidrojām, ierodoties atpūtas vietā.**

Meklējot Kangaru kalnus, mazliet pārņēma stresināš, vai trāpīsim nogriezties pareizajā ceļā. Trāpījām gan. Bet ar Kangaru kalnu saimnieku GUNĀRU SLIŠĀNU bijām jau tikušies, kad Viļakas novada dome apbalvoja viņu ar Atzinības rakstu. Tas gan bija citā sakarā, turklāt pirms dažiem gadiem, bet iespēja piedāvāt baudīt ziemas priekus Kangaru kalnos nākusi pavisam nejauši, bezmaz vai pēkšņi. Atbrauca pazīstams puisis, nofilmēja video, kā jaunieši atpūšas, – vizinās ar pūšļiem no kalna, brauc ar sniega motociklu –, ielika sociālajos tīklos, un viss sākās. Cilvēki sāka braukt. Piezvanīja arī Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra darbiniece un ierosināja Kangaru kalnus iekļaut akcijā atpūtai ar ģimenēm “Izbaudi ziemu Ziemeļlatgalē”.

## Droša vide un inventārs

Protams, ja ziemas prieku baudīšanai nebūtu radīta droša vide – piemēroti apstākļi un inventārs, tad saimnieks šādu piedāvājumu atteiktu. Bet bija izdarīts diezgan daudz. Kopā ar dēliem atpūtas vietā izcirsti krūmi, izbūvēta grila vieta, tualete. Pamazām sāka rasties plāni. Mājās bija viens piepūšamais balons, ar ko vizināties no kalna, bet viena bija par maz, vajag vairāk, tāpēc nopirka vēl. Iegādājās sniega motociklu. Gunāram ir trīs bērni – divi jau pieauguši dēli Jānis un Guntis, kuri strādā zemnieku saimniecībā, un meita Samanta, kura mācās Vidūču pamatskolā. Skaidrs, ka jauniešiem ir draugi, bet draugiem savukārt arī ir draugi, kuri ciemojas Kangaru kalnos. Pēc kalna labiekārtošanas darbiem, kas veikti vien pagājušajā vasarā, jauniešiem tagad ir laba vieta, kur atpūsties. Un viens no iecienītākajiem jauniešu ziemas priekiem, protams, ir vizināšanās no kalna. Tā arī bija šoziem, kad jauniešu atpūtu kāds no draugiem nofilmēja un ievietoja sociālajos tīklos. “Tūrisma speciālistu rīkotās akcijas dienā laika apstākļi nebija diez ko labi, bet apmeklētāju tāpat bija daudz. Ģimenes ar bērniem brauc atpūsties no Balviem, no Alūksnes arī citā laikā. Pie mums kalns ir stāvaks un garāks. Kāds šo vietu ir ielāgojis, kad būvēja meža dienesta uguns novērošanas torni. Atbrauca pats, pastāstīja draugiem. Tā tas aiziet, kā mēdz teikt, – no mutes mutē,” secina kalna īpašnieks.

## Kā būs ar sniegu?

Saulainajā ziemas dienā, skatoties uz sniegotajiem Kangaru kalniem un laukiem, šķiet, ka esi nokļuvis bērniības zemē, kad arī ziemā bija daudz sniega un tas bija tikpat balts. Gunārs pasmejas, – arī viņa bērniības atmiņas saistās ar sniegu, vizināšanos no kalna ar ragaviņām, slēpēm kopā ar kaimiņu bērniem, kuru bija pulka vairāk. Turklāt viņa bērniībā slēpes skolā deva arī līdzņemšanai uz mājām. Taču autobuss pēc skolēniem uz mājām gan nebrauca, kā tagad, uz skolu nācās vien cilpot kājām. Gunārs mācījās Rekavas vidusskolā, kad tur savas darba gaitas uzsāka sporta skolotājs Pēteris Vancāns. Viņš bija īstens sporta fans un arī bērniem lika to iemīlēt. Reiz sarunā ar “Vaduguni” skolotājs izteicās, ka skolēni slēpos, līdz uzziēdēs vizbulītes. Un kā būs Kangaros? Ziemas tagad ir nepastāvīgas. Te snieg, te līst, un baltā skaistuma vietā vienā rītā skaties – jau pelēka dubļu putra. “Snieg būs,” Gunārs pārliecinoši nosaka, jo nākamnedēļ (tas ir, šonedēļ) sinoptiķi sola aukstumu. Turklāt sniegu blīvē ar sniega motociklu, un tas jau sasniedzis pamatīgu biezumu. Tik ātri tas nenokusis. Ātrāk snieg nokūst pret sauli, bet otrā kalna pusē tas kūst lēnāk. Iespējams, ziemas priekus vēl kādu laiciņu varēs baudīt. Uz kalnu var braukt ar saviem braucamrīkiem. Tos arī izīrē par minimālu samaksu. Lai pavizinātos ar sniega motociklu, gan vajadzīga degviela, kas maksā tik, cik maksā. Kā smeļ motocikla īpašnieks, degvielas patēriņš atkarīgs no tā, kā kurš brauc. Ja brauc mierīgi, tad motocikls degvielu tērē mazāk, ja gribas ātrumu, patēriņš būs lielāks.

## Kas slēpjas zem zemes?

Gunārs ar ģimeni dzīvo vecāku mājās, ko savulaik līdzekļu trūkuma dēļ tēvs 50-tajos būvējis no šlakbetona, ogļu izdedžus sajaucot ar cementu. Tagad abi vecāki jau aizsaukti viņsaulē. Gunārs vecāku māju atjaunojis, bet paša ģimene nedaudz sadalījies, jo dēli ar draudzenēm dzīvo Medņevas pagasta centrā, bez šaubām, pie vecākiem brauc bieži. Tagad Kangaros



Foto - no personīgā arhīva

**Sasienas, lai jautrāk.** Iecienītākais no ziemas priekiem Kangaros ir izbaudīt braucienu no kalna ar sniega pūšļiem. Lai pēc brauciena piepūšamos braucamrīkus atkal varētu uzvilkt kalnā, tiem ir virves. Ziemas prieku baudītāji tās izmanto, lai vairākus pūšļus sasietu kopā. Kāpēc? Viena no ziemas prieku baudītājam atbildēja, – lai jautrāk.



Foto - no personīgā arhīva

**Pēc izbrauciena.** Tiem, kuriem gribas izbaudīt vairāk *asuma*, ir iespēja pavizināties ar sniega *moci*, ko izmantoja arī kāds vietējais jauniešs.

palicis maz iedzīvotāju. Zeme te nav auglīga, bet auglīgākās augsnēs Gunārs sēj labību. Pirms gadiem piecpadsmit prātā ienākusi doma papētīt, kas Kangaru kalnos slēpjas zem zemes virskārtas. “Sadomājām, ka vajag uztaisīt urbumu. Lai to varētu izdarīt, bija jāraksta iesniegums, no Rīgas atbrauca ģeodēzisti, viņi arī oficiāli apstiprināja, ka šeit ir smilts un grants. Nokārtoju nepieciešamos dokumentus un sāku izstrādāt karjeru, derīgos izraktnes piedāvāto ceļu būvei gan uzņēmumiem, gan vietējiem pagastiem. Pieprasījums dažāds – vietējie pagasti smilti un granti pērk maz, jo pagastos pārsvarā notiek ceļu uzturēšanas darbi, vairāk par derīgajiem izraktnes interesējas ceļu būves uzņēmumi. Ziemā ceļu būvē ir tehnoloģiskais pārtraukums, tādēļ strādāju mežā,” pastāsta uzņēmējs un SIA “Stiglāni” īpašnieks.

Vienlaikus Gunārs arī attīsta atpūtas vietu, kas atrodas turpat netālu, māju tuvumā. Plānots izbūvēt lapeni, atpūtas mājiņu, ierīkot volejbola laukumu. Diķis, kur peldēties, izrakts jau pērn. Vasarā, protams, kalnā būs jāplauj zāle, lai ir sakopts un izskatās glīti. Arī vasarā cilvēki gribēs atpūsties, jo skats uz apkārtni paveras skaists. Ne velti Kangaru kalni ir viena no augstākajām vietām šaipusē, kur cilvēks dabā tik ļoti vēl nav ieviesis savu kārtību.

## Skaista vieta, lieliska atpūta

Vienā no brīvdienām atpūtas vietu Kangaru kalnos apmeklē arī balveniete GUNA APINE ar savu ģimeni un ģimenes draugiem. Viņa teic: “Atpūtāmiem lieliski! Forša vieta.” Lai nokļūtu Kangaru kalnos, nācies gan mazliet apmaldīties, un brauciens ieildzis līdz 40 minūtēm, bet viss beidzies veiksmīgi. “Šķiet, ka meita par atpūtu Kangaru kalnos izlasīja internetā. Braucām uz turieni svētdienā. Sākumā tos kalnus nevarējām atrast, jo nogriežāmiem un aizbraucām uz kaut kādiem citiem



Foto - no personīgā arhīva

**Ērti iekārtojušies.** Gunas Apines ģimene un draugi no Balviem nofraktēja grilu, uz kura vārīja zupu un vēlāk to baudīja, ērti iekārtojušies uz akmeņiem, ko var izmantot gan atpūtai, gan fotografēties.



Foto - A. Kirsanovs

**Kalna saimnieks.** Gunārs Slišāns ir Kangaru kalnu saimnieks, kurš daudz dara, lai tie, kas ierodas atpūsties, jūtas labi. Aizvadītajās brīvdienās pamatīgi tīrīts sniegš, kas no gaisa un tūriem sanests uz ceļa un mašīnu stāvlaukumā.

kalniņiem. Tad meita piezvanīja saimniekam, un viņš mums izbrauca pretī. Vēlāk, jau esot Kangaru kalnos, varēja saskatīt automašīnas, kas brauc pa lielo ceļu. Tas atrodas aptuveni divarpus kilometru attālumā,” pastāstīja Guna.

Viņa ar savu ģimeni un draugiem bija pirmie, kas todien ieradās atpūtas vietā, tādēļ arī pirmie ieņēma vietu pie akmens galda ar grilu, kur vārīt soļanku. Cilvēki brauca visu laiku un mainījās. Guna ar saviem līdzbraucējiem atpūtas vietā sabija vairākas stundas. Laiks bija labs. Tikai ap trim pēcpusdienā, kad saulīte laidās uz leju, kļuva drēgnāks. Balvenieši vizinājās ar pūšļiem, tos, kuri gribēja, saimnieks izvizināja arī ar sniega motociklu, turklāt, kā kurš gribēja – ātrāk vai lēnāk. Viņi, pieaugušie kopā ar bērniem, bija septiņi cilvēki. Guna atzīst, ka Balkanos viņa ziemā nav bijusi. “Esmu tur bijusi tikai kā sieviešu autobrauciena “Prieka tūre” dalībniece, tādēļ par priekšrocībām man grūti spriest,” viņa secināja.

## Tehnoloģijas, kas ienāk lauksaimniecībā

# Cepuri nost, ja varam radīt labus produktus!

Maruta Sprudzāne

Nākotnes izaicinājumu vārdā lauksaimnieki domā par inovācijām. Tas ir dzinulis, lai ietu uz priekšu, attīstītos, sacenstos un konkurētu tirgū. Arī, lai, pielietojot jaunas darba metodes, atvieglotu sev dzīvi. Par pieredzi inovāciju radīšanā un izmantošanā lauksaimniekiem stāstīja LAD eksperts Juris Cvetkovs, atklājot ikgadējo Vidzemes inovāciju nedēļu. Veiksmes stāsti interesentiem jāva uzzināt daudz interesanta, pārliecinoties, cik daudz var paveikt mūsu Latvijas lauksaimnieki.

## Dzīve strauji mainās

### Ko dara un kā lauksaimniekiem var palīdzēt modernu tehnoloģiju izmantošana?

➔ Braucot pa lauku ar moderni aprīkotu traktoru, var redzēt mēslojuma pietiekamību, kur slāpekļa trūkst, kur tas ir normas robežās. Tas ļauj strādāt ekonomiski, ietaupīt resursus, izvēloties vajadzīgo mēslojuma devu konkrētajam lauka hektāram. Protams, tas, vai ir iespēja pielietot precīzās lauka tehnoloģijas, atkarīgs no konkrētās lauka saimniecības spējām un rocības, jo vispirms der izrēķināt, vai precīzo sensoru un smidzinātāju pielietojums atmaksāsies. Taču pašu lauksaimnieku atzinums ir, ka tas dod vērtīgu ietaupījumu. Ja ļoti lielā platībā pietiek izkaisīt tikai 50 kilogramus slāpekļa uz hektāru, tad, zinot finanšu izlietojumu, tas būs liels ieguvums. Savukārt interneta platformu izmantošana sniedz datus par konkrēto lauku saimniecību. Tas palīdz novērot pārmitrās lauku platību vietas un citas situācijas, lai plānotu, piemēram, melioratīvos darbus.

➔ Bezpilotu lidaparātu tehnoloģijas palīdz apsekot un novērtēt lauka situāciju vizuāli, lai konstatētu, piemēram, dzīvnieku bara tuvošanos vai radītos postījumus. Taču šo tehnoloģiju pielietojums gājis jau plašumā, – tās noder arī lauku mēslošanai. Ir kultūraugi, kam tas ļoti piemērots, lai nevajadzētu braukt ar traktortehniku pa lauku. Lielākais ieguvums – atteikšanās no tehnoloģiskajām slīdēm, kas vairāku simtu hektāru lielā platībā (plika, nobraukāta zeme) sastāda ievērojamu platību. Saimniecībai būs vajadzīgs nevis traktorists, bet dronu operators, kurš nogādās tehnoloģijas pie lauka, veiks minerālmēsļu papildināšanu un sekos drona darbībai. Jaunā tehnoloģija varētu ienākt arī LAD atbalstītajos projektos.

➔ Arī Latvijā beidzot parādās nezāļu ravēšanas roboti, kas pasaulē jau ir visai populāra tehnoloģija. Šis iekārtas gan ir visai dārgas, taču ieguvums, kā atzīst eksperts, tomēr vērienīgs. Ja viena iekārta var apkalpot, piemēram, 20 hektāru platību, braukājot un ravējot nezāles, tas ir nesalīdzināms ar nostrādātajām cilvēkstundām. Jārēķinās arī ar faktu, ka patlaban laukos ir grūti atrast laukstrādniekus, kuri gribētu visu sezonu būt ravētāji.

➔ Lopkopības nozarē jaunās tehnoloģijas ienāk tieši piena lopkopībā. Lielie lauksaimnieki pievērš uzmanību atbilstoši un kvalitatīvai lopu ēdienkartei, lai iegūtu iespējami lielāku izslaukumu. Labi pazīstami jau klasiskie barības dalītāji, kad barība automātiski nonāk barības izdalīšanas iekārtās, tās braukā pa fermas teritoriju un pēc iztukšošanās atkal aizbrauc un uzlādējas. Saimniekam tas dod pārliecību, ka visas lopu grupas būs pabarotas atbilstoši sagatavotajai ēdiena receptūrai. Barības padevi palīdz nodrošināt arī barības pietūmēji, ja fermas dzīvnieki ēdamo pēc laika aizstumdijuši prom.

➔ Latvijā jau ir saimniecības, kas izmanto kompleksu sistēmu, lai sagatavotu lopbarību un nogādātu līdz lopiem. Praktiski tas izskatās, ka fermā ir uzstādītas tvertnes ar dažāda veida lopbarību un piedevām, no kurienes robots paņem vajadzīgo un pēc receptūras sagatavo maisītājā. Savukārt barības dalītājs brauc pa sliedi apkārt dzīvniekiem un izdala. Saimniekam atliek tikai uzraudzīt tvertnes un vajadzības



Foto - M.Sprudzāne

**Lepnums.** Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes (LLU) zinātniskajā institūtā "Agrihorts" pie nezāļu robota strādāts pusotru gadu. Lielākais lepnums pētniekiem ir tieši par robota spējām atpazīt nezāles, jo izveidota unikāla mākslīgā intelektā bāzēta programma. Lielās nezāles tiek izravētas, mazās – sadedzinātas.

gadījumā tās papildināt.

➔ Arī slaukšanas procesam piena kūti ir dažādi modernu tehnoloģiju risinājumi. Saimniecībās izmanto karuseļa vai skujiņas veida slaukšanas zāles, taču Latvijā domā arī par dažādiem robotizētiem risinājumiem. Piemēram, fermas vidū uzstāda četrus robotus, un katrs no tiem var apkalpot 70 govus, nodrošinot slaukšanu govij, kurai tas vajadzīgs. Vienlaikus tas veic arī vajadzīgos piena kvalitātes mērījumus un iedod papildus barības devu govij. Šie roboti atvieglotu darbu fermas saimniekam, lai nevajadzētu celties agri rītos. Saimnieks varētu izlasīt informāciju telefonā, uzzinot, ka govus ir izslauktas un cik ražīga katra bijusi.

## Pieredze iedvesmo

LAD projektu ietvaros notiek inovāciju pasākums, kur lauksaimniekiem ir iespēja izpētīt dažādus jaunus risinājumus, kas varētu būt noderīgi viņu saimniecībās, vai arī veikt pētījumus, noskaidrojot inovāciju lietderību. Vairāki šādi pasākumi un programmas jau ir pabeigtas ar redzamu rezultātu. Taču šie pasākumi turpināsies, un rudens pusē atvērs nākamo inovāciju kārtu, kurai būs iespējams pieteikties. Tas ļautu pētīt metodes un tehnoloģijas, pārbaudot ideju lietderību, noskaidrojot, vai tās darbojas tikai kādas saimniecības ietvaros, vai arī ļauj pakāpties augstāk un veikt pētījumu Latvijas mērogā.

## Robis pazīst burkānus un bietes

Latvijā ir pabeigti vairāku inovāciju pētījumi, secinot konkrētus ieguvumus. Viens no tiem – nezāļu atpazīšanas robots. Tas varētu palīdzēt dārzena audzētājiem, atvieglot viņu darbu. Iekārta varētu būt konkurētspējīga arī cenas ziņā.

Nezāļu robota *iedarbināšana* notikusi pusotru gadu. Lielākā pētnieku veiksmē ir robota spējas atpazīt nezāles, izveidojot unikālu mākslīgā intelektā bāzētu programmu. Robotam ir iemācīts atpazīt sešus kultūraugus, tostarp bietes un burkānus, kā arī vairākas populārākās nezāles. Ar diezgan lielu precizitāti robots to arī prot. Pētnieki aprēķinājuši, ka šis Robis uz lauka varētu strādāt ar tādu pašu ātrumu kā cilvēks, izravējot stundā vidēji 200 – 600 metrus. Eksperts J.Cvetkovs spriež, ka šādas iekārtas varētu nonākt masu ražošanā un palīdzēt tieši bioloģiskajiem lauksaimniekiem veiksmīgāk cīnīties ar nezālēm. Kas var būt labāks par modernu un uzticamu jauno tehnoloģiju, kas palīdzēs konkrētajam kultūraugam augt iespējami labākos apstākļos, zeme būs izirdināta un nezāles nevaisies.

## Iekapsulē vērtīgas vielas

Otrs izpētes projekts saistīts ar smiltsērķšķu sēklu izmantošanu veselības uzlabošanā. Tās ir ļoti vērtīgas vitamīnogas,



Foto - M.Sprudzāne

**Cer uz tālāko veiksmi.** Pēc projekta realizācijas izstrādāto tehnoloģiju paredzēts ieviest ražotnē, lai uzsāktu inovatīva produkta – augstas uzturvērtības smiltsērķšķu sēklu eļļas – frakciju ražošanu. Ņemot vērā iegūtos novērojuma datus, secināts, ka sirds un asinsvadu slimību riska pacientiem būtu ieteicams lietot smiltsērķšķu eļļas ekstraktus kā papildus uztura bagātinātāju standarta medicīniskajai terapijai.

taču problēma tā, ka bez pielietojuma paliek smiltsērķšķu izspaidas un sēklas. Taču arī sēklis ir ļoti daudz vērtīgu vielu. Projekta ietvaros pētīja, kā šīs vielas iegūt, lai pēc tam iekapsulētu un varētu izmantot veselības nolūkā. Pētījumā centās atrast labāko metodi, lai, pārstrādājot ogas, būtu iespējami mazāk izspaidu un lai sēklas varētu izmantot tālākai apstrādei. Pēc sākumposma, atrodot šo metodi, sekoja sēklu izvērtēšana, laboratoriski nosakot sēklu sastāvu, lai saprastu, cik tās ir kvalitatīvas tālākajiem procesiem. Pēc tam sēklas pārstrādāja speciālā iekārtā, iegūstot gatavo produktu – eļļu, ko atkārtoti testēja, lai pārliecinātos par bioloģiski aktīvo savienojumu sastāvu gatavā produktā un vai to var piedāvāt tālāk patērētājam.

No smiltsērķšķu sēklām ekstrakcijas ceļā ir iegūti bioaktīvie savienojumi koncentrētā veidā attiecībā 10:1. No viena kilograma sēklu iegūst 100 gramu lipīdu ekstrakta. Viena kapsula satur vienu gramu ekstrakta, kas ir ekvivalents 50 gramam smiltsērķšķu ogu. "Projekts ir veiksmīgi īstenots, un jācer, ka arī tā turpinājums būs tikpat veiksmīgs. Cepuri nost, ja varam iegūt labus produktus!" eksperta J.Cvetkova teiktais.

## Kā izaudzēt lētāk un labāk?

Vienā pētījumā piedalījās arī Latvijā pazīstamā tomātu audzētāju saimniecība "Klīgēni" Cēsu pusē ar mērķi noskaidrot, kā efektīvāk izaudzēt siltumnīcu produkciju. "Gribam kļūt konkurētspējīgi, salīdzinot ar dārzena piegādātājiem no valstīm, kur ir lētāki resursi un arī labvēlīgāki ģeogrāfiskie apstākļi. Mums jāpazemina savas saražotās produkcijas pašizmaksa. Kā to izdarīt? Samazinot augu aizsardzības līdzekļu izmaksas un arī nestandarta dārzena apjomu," pārliecināti paši ražotāji. Viņi pievērsās dārzena audzēšanas apstākļu optimizācijai savās siltumnīcās, uzskatot, ka iegūs jaunas zināšanas, kā labāk un lētāk *pabarot* savus dārzenus, lai iegūtu ekonomiski izdevīgāku rezultātu ar mazāku brāķa apjomu.

✓ **Tehnoloģijas palīdz ietaupīt mūsu laiku un uzticēt daudzas darbības robotiem. Nekaisot uz lauka neko lieku, ietaupīsim resursus un pabarosim arī augus. Varbūt spēsīm aizvietot arī darbaspēka trūkumu. Gaidām jaunus interesentus inovāciju projektos, lai izpētītu jūsu idejas, kas var īstenoties visas Latvijas mērogā!**  
(No eksperta J.Cvetkova teiktā)

\* Sākums 1.lpp.



**Stompakos pārzina visus krūmus un likumus.** Vēl pirms vairākiem gadiem par Stompaku nometni zināja tikai retais. Viļakas muzeja vadītāja Rita Gruševa piekrīt, ka viss ir kardināli mainījies: “Savulaik arī mēs nevarējām atrast ceļu uz to. Tagad 2.marts ir oficiāla Nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres diena. Ir uzstādītas norādes, informatīvi vēsturiskie stendi. Lielu atbalstu snieguši Latvijas Valsts meži, kas izdarīja, manuprāt, vislielāko darbu. Tās ir laipas līdz nometnei, kā arī atjaunotais baznīcas bunkurs. Paldies arī novadniekiem Aldim Bukšam un Jānim Bordānam, kuri palīdzēja rast finansējumu bunkuru atjaunošanai. Mums ir ļoti labas attīstības iespējas. Veicot arheoloģiskās izpētes darbus, tika atrasti dažādi priekšmeti, kurus nodos muzeja rīcībā. Ir nākotnes ieceres par Latvijas skolas somu, lai vēl vairāk piesaistītu un izglītotu bērnus un jauniešus. Apmeklētāju skaitītājs liecina, ka pērn Stompaku nometnē pabijuši aptuveni 3000 cilvēku. Pats galvenais, ka cilvēki mājup dodas pārdomu pilni. Patiešām ir vērts aizdomāties par daudzām lietām. Brīva valsts nenāca viegli. Jaunatne noteikti ir jāizglīto. Skolu programmās nacionālie partizāni, iespējams, parādās minimāli, ja vispār parādās. Vienmēr uzsveru to, ka šeit bija cilvēki, kuri dzimuši un auguši brīvvalsts laikā. Tad pēkšņi karš, ienāk krievu, vācu un atkal krievu karaspēks. Gribētos, lai par patriotismu aizdomājamies ne tikai svētkos un atceres dienās.”

Nav noslēpums, ka, spriežot par partizāniem, ir dažādas attieksmes. R.Gruševa piekrīt, ka tolaik pastāvēja gan partizānu, gan bandītu grupas, kas izlikās par nacionālajiem partizāniem: “Tāpat neizpalika īpatņi, kuri nepiederēja ne pie vienas, ne citas grupas. Ir ļoti grūti tikt skaidrībā, kas bija labie, kas sliktie. Tas ir vēsturnieku ziņā.”



**Par to ir daudz jādomā.** Dzejniece un žurnāliste Anna Rancāne, uzrunājot klātesošos pie Latgales partizānu pulka kritušajiem veltītā pieminekļa, uzsvēra, ka šis piemineklis, tāpat kā Latgales Māra, ir viens no nozīmīgākajiem: “Balvu Staņislavs vēsta par to, ka latviešu tautai brīvība netika uzdāvināta. To izcīnīja tādi paši vienkāršie Latgales Staņislavi, Jāņi, Jezupi un Māras. Vienmēr jādomā par to, ka tieši nacionālie partizāni, arī tie, kurus mēs šodien pieminam, ir latviešu tautu atpirkuši pie Dieva. Viņi ir pierādījuši, ka mūsu tauta pretojās svešām varām. Un arī tagad par to ir daudz jādomā. Un arī tagad, pieņemot lēmumu par valsts aizsardzības dienestu, padomāsim par to. Lai mums izdodas – Dievs, svētī Latviju!” Jāpiebilst, ka pirms zinātniskajiem lasījumiem dzejniece nolasīja zvēresta vārdus, ko 1946.gadā deva pretpadomju organizācijas “Latgales vanagi” dalībnieki Naurēnu vidusskolā: “Dieva un sarkanbaltsarkanā karoga priekšā apsolos cīnīties par Latvijas neatkarību, pret nīstamajiem Latvijas okupantiem, neželot savus spēkus un, ja būs vajadzīgs, atdot arī savu dzīvību par Latvijas brīvību.” Par viņiem gribas runāt arī tāpēc, jo šajās dienās zemes klēpi guldisim vieno no pēdējiem Latgales vanagu dalībniekiem Antonu Ludboržu. Tad, kad viņš deva šo zvērestu, viņam bija astoņpadsmit. Jauni cilvēki, Naurēnu vidusskolas skolēni, kuriem acīmredzot nebija jautājuma, – ko darīt? Vai viņiem bija izvēle? Viņi apzinājās kaut ko ļoti svarīgu, ka ir Latvija, ka viņi ir dzimuši brīvā Latvijā...”



**Kopbilde.** Nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres dienas pasākumos piedalījās gan skolēni, gan deputāti, gan arī Latvijā pazīstami cilvēki.



**Mēs esam pateicīgi viņiem.** 14.Saeimas deputāte Līga Kozlovskā nešaubās, ka katrai tautai ir jācīnās par savu brīvību: “Mūsu vecvectēvi izcīnīja savu brīvvalsti 1918.gadā. Viņu dēli cīnījās par mūsu Latvijas brīvību Otrajā pasaules karā un atdeva savas dzīvības. Tālāk jau viņu bērni atguva Latvijas neatkarību 1990.gadā. 1945.gadā Stompaku purvā tika izcīnīta lielākā kauja, kurā piedalījās mūsu Balvu puses partizāni un cīnījās pret regulāro armiju. Mēs esam pateicīgi viņiem. Mēs cīnāmies, kā katras paaudzes cilvēki, arī tagad – par savas valsts neatkarību. Ukrainā notiek karš, bet mēs savā veidā cīnāmies par Latvijas brīvību. Godināsim savu varoņu piemiņu!”



**Muzikāls sveiciens.** Viru kopas “Vilki” atklāja, ka brīvības stāsti viņiem ir ļoti tuvi. “Manas sievas brālis arī bija Stompakos,” pavēstīja viens no mūziķiem.



**Esam kopā ar jums!** Latvijas Universitātes (LU) prorektore humanitāro un sociālo zinātņu jomā, profesore Ina Druviete atklāja, ka viņai patīkami Balvos redzēt LU ģerboni kopā ar Balvu pašvaldības ģerboni: “Latvijas Universitāte kopā ar Balviem un novadu ir bijusi kopā gan priekš, gan bēdās, gan svinot izlaidumu mūsu universitātes Alūksnes filiālē, gan rīkojot ekspedīciju Viļakas apkārtnē. Sadarbība bijusi jau kopš seniem laikiem. Priecājos, ka arī tagad jūs esat aicinājuši mūs, mūsu pētniekus, mūsu doktorantus stāstīt par savu veikumu šajā zinātniskajā konferencē. Šodien pieminam nacionālos partizānus. Nešaubos, ka viņi arī tajā saulē jūt mūsu atbalstu. Nešaubos, ka šis brīdis vajadzīgs arī piemiņai un vēl vairāk vajadzīgs mums pašiem un tieši tagad. Šajā gadā galvenā ir Ukrainas kara tēma ar vienu domu, ko mēs varam no vēstures mācīties, no kā vēsture mūs brīdina, ko mēs varam darīt, lai mūsu zēniem nebūtu jākrīt Latvijas purvos, mežos un kaujas laukā. Laiki ir mainījušies. Cīņu ar ieročiem ir aizstājusi cīņa par cilvēku prātiem. Mūsu zēni, mūsu meitenes, mēs visi spētu cīnīties kaujas laikā, bet šķiet, ka pašreiz nepieciešams cīnīties daudz bīstamākā frontē, kas ir neredzama. To mēs neapzināmies, bet tā var būt ir vēl draudīgāka nekā šautenes stobrs. Mēs redzam, ka joprojām ir sava vieta pretošanās kustībai, turklāt pretošanās kustībai pret nepārvarētajām parādībām Latvijas valstī. Jā, mēs esam brīva valsts jau vairāk nekā 30 gadus. Bet vai brīvi ir mūsu prāti? Mēs redzam, ka notiek apkaunojoša kustība valsts aizsardzības dienestam. Mēs redzam, cik ārkārtīgi grūti latvietis pieņemt aksiomu, ka ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums visur un vienmēr runāt latviešu valodā. Par to jādomā šajā dienā, par to jāstāsta saviem studentiem, saviem skolēniem un saviem bērniem. Vēstures izpēte vajadzīga mūsu nākotnei. Man ir patīams gandarijums par to, cik veiksmīgi esam savijuši tagadnes un vēstures izpēti. Par to, ka mūsu pētnieki iesaistās novada norišu apzināšanā, to saistot ar visu Latvijas vēsturi un šodien. Mūsu pagātne mums dod cerību, ka arī karš Ukrainā izzudīs kā jauns murgs, ka latvietis beidzot pacels galvu un beidzot varēs teikt, ka mūsu valsts, mūsu tauta ir brīva no pagātnes ēnas. Slava mūsu brīvības cīnītājiem, slava Ukrainai!”



**Noliek ziedus.** Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, atklājot zinātniskos lasījumus sadarbībā ar Latvijas Universitāti, pateicās ikvienam labas gribas cilvēkam, kurš piemin mūsu varoņus: “Māte Terēze ir teikusi: “Es nekad nepievienošos kustībai pret karu. Pasauciet mani tad, kad parādīsies kustība par mieru.” Mana stingrā pārliecība ir tā, ka katram vīrietim ir jāspēj aizstāvēt savu ģimene un sava valsts, pat ar ieročiem rokās. Vispirms vīriešiem, pēc tam sievietēm. Vēlos uzsvērt, ka karš ir vislielākā negantība šajā pasaulē. Nacionālie partizāni cīnījās kara laikā, balstoties uz kara noteikumiem, un katrā darbībā nav saskatāma ne mazākā romantika. Šodien, šajās dienās, vairākiem cilvēkiem jautāju, kā viņi vērtē nacionālo partizānus. Vai viņi ir varoņi, vai arī, kā čekisti mēdza iestāstīt, bandīti un laupītāji? Mēs nesaņemam viennozīmīgu atbildi, jo ir bijusi dažāda cilvēku pieredze. Varam tikai censties noskaidrot, kas tas ir par iemeslu, ka lielākā daļa sabiedrības uzskata viņus par nacionālajiem partizāniem. Viņi zina, kādi bija partizānu mērķi un uzdevumi. Tajā pašā laikā vēl darbojas čekistu propaganda, kas ir dziļi iesakņojusies atsevišķu cilvēku apziņā un prātos. Karš nav parādes, karš nav krāšņi salūti un skaisti pasākumi. Karš nav bultas uz kartes shēmas. Karš nav orķestris un skaistas, romantiskas dziesmas. Karš ir izmētātas rokas un kājas. Karš ir smacīga cilvēka ķermeņa smaka. Karš ir ciešanas, sāpes, asaras un izkropļotu zēnu ķermeņi, kas tiek guldīti Brāļu kapos. Šodien un citās Latvijai svarīgās vēstures dienās mums ir jārunā ar jauniešiem, jaunsargiem, ar saviem bērniem par varoņiem, par Latvijas aizstāvēšanu un patriotismu. Mums ļoti smalki jāsaprot šī kara kulta slazda robeža. Briesmīgais karš Ukrainā – tas jau ir kara kulta sekas... Kas gatavojas karam, tas noteikti karos. Dievs deva cilvēkam dzīvību, lai dzīvotu. Vēlos uzsvērt, ka nomirt, pat aizstāvēt savu dzimteni, nav nekas romantisks. Un tas nav mūsu jaunatnes mērķis. Tas varbūt ir mūsu karavīru pienākums. Varonība ir spēja dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi un palīdzēt mūsu tautiešiem. Vēlos runāt par drošību un mieru. Kas ir Latvijas lielākais ienaidnieks? Karš Ukrainā mums skaidri parādīja, ka mūsdienās cīņa notiek vismaz divās frontēs – karalaukā un informatīvajā telpā. Skatoties uz Ukrainas karu, varam atzīmēt, ka mūsu tauta ir spējusi mācīties no vēstures. Šobrīd Latvijas bruņotie spēki sadarbībā ar mūsu sadarbības partneriem ir spējuši nodrošināt Latvijā mieru un drošību, bet kas notiek informatīvajā telpā? Vai 1939., 1940. vai 1941.gadā Latvijā bija cilvēki, kuri vēlējās režīma nomainīšanu un ieviest padomju varu? Ar skumjām jāatzīst, ka bija. Rodas jautājums, vai Latvijas lielākais ienaidnieks nav tas, kurš bezkaunīgi, slēpjoties aiz demokrātijas maskas, cenšas ieviest šaubas par Latvijas valsts pārvaldes taisnīgumu. Vai tas nav tas, kurš veido sabiedrisko domu, radot aizdomas, manipulējot ar datiem, runājot puspatiesības. Atcerēsimies vēsturi, ka arī tie, kuri piesita Jēzu pie krusta, darbojās aiz svētas pārliecības. Latvijas iedzīvotāju labākā īpašība ir spēja domāt. Mēs bieži gribam teikt, ka citur ir labāki vadītāji, labāki deputāti, labāki ceļi, labāks internets, labāki noteikumi uzņēmējdarbības uzsākšanai, mazāki nodokļi un daudz kas cits. Tādā veidā kultivēt to, ka tie var atnākt un padarīt mūs laimīgākus. Uzvaras sākums ir drosmē. Šodien vajag drosmīgi atbildēt sev, – kurā pusē es esmu Latvijas frontes līnijā? Šodien svinam uzvaru Latvijas brīvībai, jo nacionālo partizānu Stompakos mērķis bija atjaunot Latvijas valsti. Viņiem bija apbrīnojama drosmē un spēja cīnīties pret skaitliski lielāku pretspēku pat tajā brīdī, kad šķita, ka nav nekādu izredžu. Ir piepildījies viņu kvēlākais sapnis. Tāpat šobrīd varonīgi cīnās Ukrainas tauta, un visa civilizētā pasaule apbrīno viņu varonību un tic Ukrainas uzvarai. Būsim cienīgi visu Latvijas varonīgo cīnītāju, arī nacionālo partizānu mantinieki. Pasauciet mani, kad parādīsies kustība par mieru... Miers paredz darbību, un jābūt katra personīgam lēmumam un rīcībai, lai mēs spētu saglabāt mieru savā ģimenē, savā pagastā, savā pilsētā, savā novadā, savā Latvijā. Slava Dievam, slava Ukrainai!”



Slucka sieva. Viņas tēvs bija Viļakas slimnīcas galvenais ārsts. Fotografijā uz Leontīnas rokas šis pulkstenis ir redzams. Acīmredzot tas ir stāsts par to, ka kaujas sākumā tas ir nozaudēts. Tas ir fantastisks un unikāls stāsts.”

**Sarūpē pārsteigumu.** Vēsturnieks Zigmārs Turčinskis klātesošajiem atklāja jaunus, līdz šim nezināmus faktus, kā arī Viļakas muzejam dāvāja 2022.gada vasaras periodā arheoloģisko darbu izpēti laikā Stompaku purva partizānu nometnē 7. un 20.zemniecā atrastos priekšmetus, piemēram, partizānu personīgās mantas, sadzīves priekšmetus un kaujas municijas atliekas. Tāpat vēsturnieks pavēstīja, ka atrasti interesanti atradumi, piemēram, iespējams, rācījas detaļas: “Bet ko domāt, ja mežā, partizānu bunkurā, atrodam sieviešu zelta rokas pulkstenīti? Ak, bandīti laupīja vai vēl trakāk: “Varbūt tas ir no ebreju šāvējiem.” Nē, nebūs tā. Atradās fotogrāfija, kurā redzama Leontīna, kas bija partizānu štāba priekšnieka Bronislava



**Arī tās ir atmiņas.** Vēsturniece Inese Dreimane īsumā dalījās ar informāciju par Ziemeļlatgales civiliedzīvotāju atmiņām: “Uzreiz varu teikt, ka pastāv divu veidu cilvēki, no kuriem var iegūt atmiņas. Viena daļa ir bijušie nacionālās pretošanās kustības aktīvie dalībnieki vai tiešie atbalstītāji. Otrā daļa ir cilvēki, kuri tieši nav bijuši mežā, ne arī bijuši aktīvi atbalstītāji, bet dzīvojuši blakus, kuriem bijuši attālinātāki kontakti vai arī radnieki un pazīstami cilvēki. Kādas grupas iztrūkst pilnībā? Tā ir tā sauktā, pieklājīgi izsakoties, pretējā puse jeb sarkanie. Mums nav izdevies atrast nevienu bijušo partorgu. Konkrētais aktīvais darbs sākās 2000.-2001.gadā. Uz to brīdi attiecīgais kontingents bija izmiris, neraugoties uz to, ka šiem cilvēkiem dzīve bija daudz privilēģētāka un vienkāršāka. Laikam kaut kas tomēr ir grauzis tās mazās, melnās dvēselītes... Mūsu brīnišķīgākais vēsturiskais ķēriens un palīdzība bija 2002.gada vasarā sastapšanās ar Zigfrīdu Berķi. Tā sākās viena no vislabākajām sadarbībām ar cilvēku, kurš bija unikāla informācijas krātuve. Ejot gadiem, viņa prāts nekļuva švaks. Viņš pazina vietējos iedzīvotājus. Interesanti, ka, apzinot vēsturi, viņam neizpalikuši kuriozi. Ar Ārmani viņš gājis uz bunkuru, kurš pavēris vaļā savu mēteli, bet tur atradies stroķis. Berķis saka: “Dievs debesīs, ja šo kāds pamanīs, tad būs cietums gan tev, gan man.” Ārmanis atbildējis: “Es jau vienreiz biju. Nekas traks nav.” Arī tās ir atmiņas.” Tāpat vēsturniece atzina, ka jebkura informācija ir jāpārbauda: “Atmiņa ir viltīga padarīšana. Šim nolūkam ir cilvēki un dokumenti. Reizēm *nāk ārā* visādi brīnumi. Ir cilvēki, kuri stāsta visādus debesu brīnumus. Piemēram, ir publicēti it kā atmiņu krājums, kurā Bronislavs Sluckis ir liels, garš, dūšīgs, ar melnu bārdi. To lasot, vizuāli redzam Lāčplēša, Kokneša un Rembo krustojumu, turklāt ar melnu, garu bārdi. 2002.gada sākumā, satiekot Bronislava Slucka atraitni, bija iespēja apskatīt Bronislava fotogrāfiju. Viņš neizskatījās ne melns, ne bārdains, augumā ap 170cm. Man patīk teiciens, ka velns slēpjas detaļās. Pavisam nesen sanāca kašķītis sociālajos tīklos, kur kāds cilvēks, droši vien labu gribēdams, nopublicēja atmiņas par miliciju Liepājā. Video nofilmētais tantuks sārtiem vaidziņiem stāsta, ka liķi tur bijuši kaudzēm sakrauti: “Zem vienas cietuma lāviņas bija ugunskurs apakšā un uz tās gulēja piesieta sieva. Viņa tika cepināta no apakšas.” Mēs varam pasmieties, bet no otras puses zinām, ka ar šīm sasodītajām šausmenēm ir pārsātināta vēsture, turklāt tam nav nekāda sakara ar realitāti.”



**Ekspedīcijas dalībniece.** Profesore un politiķe Janīna Kursīte prezentēja Latvijas Universitātes 2002.gada ekspedīcijas Balvu novadā ieguvumus. Viņa izstāstīja interesantu stāstu par aktieri Gundaru Āboliņu, kurš Viļakā mudinājis meklēt velnu jeb latgaliešu valodā ‘valnu’: “To neatrada, jo izrādījās, ka aktieris meklēja Augstasila valni. Nav slikti šād tad pameklēt arī velnu.”

\* Turpinājums 10.lpp.

## Valsts policijas reforma

## Galvenais mērķis – būt

Artūrs Ločmelis

Pagājušajā ceturtdienā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē Daugavpilī notika preses konference. Tajā Valsts policijas priekšnieks pulkvedis **ARMANDS RUKS** un Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks pulkvedis **GUNDARS TROPS** skaidroja pārmaiņas policijas darbā Latgalē, kas stājās spēkā 1.martā.

Publicējam Valsts policijas priekšnieka A.Ruka teikto preses konferencē.

**Katrs gads – ar mīnusa zīmi**

Ar ko reformas saistītas un ko sagaidīt no policijas darba nākotnē tieši Latgalē? Strukturālās reformas ir pārdomātas ilgākā laika posmā. Esam aktīvi strādājuši pēdējos piecus gadus, lai izvērtētu sava darba organizāciju, piesaistot ārvalstu ekspertus, un arī paši analizējuši datus, sekojuši līdzi aktualitātēm un tendencēm gan sabiedrības un valsts kopējās attīstības, gan tiesībsargājošo iestāžu izaicinājumu kontekstā. Protams, vērtējam arī, kā strādā kolēģi un kāds ir darba organizācijas modelis citās valstīs.

Pēdējos piecpadsmit un vairāk gadus Valsts policijā personālsastāva skaits būtiski samazinās. Katrs gads bijis ar mīnusa zīmi, tajā skaitā pērn, kad dažādu iemeslu dēļ no dienesta devās prom diezgan liels policistu skaits un kopējais štata samazinājums bija tuvu 400 vienībām. Šajā aizvadītajā laikā izņēmums bija tikai 2014.gads, kad darbinieku skaits pavisam nedaudz – par 38 policistiem – palielinājās. Ko darīt situācijā, ja 1990.gadu sākumā Valsts policijā dienēja 12–13 tūkstoši amatpersonu, bet šogad uz 1.janvāri dienestā ir vairs tikai 5005 policisti ar speciālo dienesta pakāpi un 967 brīvīguma darbinieki? Jautājums, – kā mainīt darba ritējumu, padarot to efektīvāku un iedzīvotājiem pieejamāku ar esošo cilvēkresursu un materiāltehnisko resursu apjomu –, bija atklāts pēdējos gadus. Tāpat kā visā sabiedrībā, arī Valsts policijas darbā nāca klāt papildus izaicinājumi – gan Covid pandēmija un ar to saistītie ierobežojumi un kontroles pasākumi, gan hibrīdkara īstenošana uz robežas ar Baltkrieviju, ko turpina realizēt kaimiņvalsts režīms, gan arī notikumi kontekstā ar Krievijas karu Ukrainā un bēgļu pieplūdumu. Tādēļ, pārskatot visu Valsts policijas saimniecību un domājot par sava darba efektīvizēšanu, esam nonākuši pie darbības modeļa, kas jau faktiski īstenots pārējos Latvijas reģionos (pagaidām, izņemot Rīgas reģionu). No 1.marta arī Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde uzsāka darbu jaunā modelī. Ko tas nozīmē?

**Lai policists negaidītu policistu**

Mainās darba organizācija. Proti, iedzīvotājiem ierasto sešu Latgales policijas iecirkņu vietā tagad izveidoti divi iecirkņi – Ziemeļlatgales iecirknis un Dienvidlatgales iecirknis. Līdzšinējo policijas iecirkņu faktiskās atrašanās vietas nemainās – tās paliek uz vietas, arī policisti joprojām tur bāzēsies. Iecirkņi joprojām būs arī atvērti un pieejami iedzīvotājiem. Nekas netiek slēgts ciet un aizmirsts. Uzreiz vēlos uzsvērt, ka iecirkņu skaita samazinājums nenozīmē policijas klātesamības samazināšanos. Policistu skaits netika un netiks mazināts! Tā ir pati pirmā un būtiskākā lieta, kas jāuztver kā fakts.

Abu jaunizveidoto Latgales reģiona iecirkņu apkalpojamā teritorija ir diezgan plaša, katrā no tiem šobrīd esot aptuveni 130 tūkstošiem iedzīvotāju. Līdztekus tam ir aprēķināts policistu skaits, kāds nepieciešams, un abu iecirkņu darba organizācija tiek īstenota trīs pamatvirzienos. Vispirms tā ir reaģēšana, kas iedzīvotājiem ir pats būtiskākais. Proti, tiek īstenots reaģējošā policista koncepts, kas nozīmē policista operatīvu ierašanos notikuma vietā, policista redzamības pilsētās un ciematos nodrošināšana, viņiem pēc iespējas vairāk esot klāt iedzīvotājiem un ātrāk sākot veikt policijas pamatuzdevumu izpildi. Tas nozīmē, – ja agrāk policijas darbs tika dalīts šaurās funkcijās (ceļu satiksmes uzraudzība, patruļpolicijas dienesta darbs un operatīvās grupas), tagad šie paši policisti pēc kompetencēm ir apvienoti kopā un tiek apmācīti atbilstoši reaģējošā policista konceptam. Vairs neveidosies agrākās situācijas, kad patruļpolicists ieradās notikuma vietā un viņam vajadzēja gaidīt operatīvo grupu no iecirkņa, kura, ļoti iespējams, tobrīd bija aizņemta citu pienākumu pildīšanā. Vairs nebūs tā, ka policists gaida citu policistu – it kā policists ir notikuma vietā, bet aktīvas sākotnējās izmeklēšanas un procesuālās darbības tā līdz galam netika īstenotas. Šobrīd apmācām policistus, lai viņi

**Svarīgākais, kas jāzina**

- Valsts policijā jau no pagājušā gada nogales notiek reformas, visās četrās policijas reģionālajās pārvaldēs (Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales) pārejot uz jaunu darba modeli.
- Konkrēti Latgales reģiona pārvaldē līdzšinējo sešu policijas iecirkņu vietā tagad izveidoti divi iecirkņi – Ziemeļlatgales iecirknis, zem kā apvienoti bijušie Balvu, Ludzas, Preiļu un Rēzeknes iecirkņi, un Dienvidlatgales iecirknis, zem kā apvienoti bijušie Daugavpils un Krāslavas iecirkņi.
- Līdzšinējo policijas iecirkņu faktiskās atrašanās vietas nemainās – tie netiek slēgti, policisti joprojām tur bāzēsies, iecirkņi būs atvērti un pieejami iedzīvotājiem.
- Ziemeļlatgales iecirkņa, kurā ietilpst arī Balvu novada teritorija, priekšnieks ir Oskars Točelovskis, un šī iecirkņa vadība tagad atrodas Rēzeknē. Dienvidlatgales iecirkņa priekšnieks ir Vladislavs Okuņevs.
- Jaunizveidotie iecirkņi turpmāk strādās pēc grupu vadības principa (ar grupas līderiem galvenā inspektora amatā) trīs pamatvirzienos – reaģēšana, prevencija un izmeklēšana.
- Līdzšinējā Balvu iecirkņa priekšnieks Agris Boldāns pildīs Izmeklēšanas nodaļas otrās grupas galvenā inspektora pienākumus.
- Policistu skaits netiek mazināts. Valsts policija sola, ka likumsargi iedzīvotājiem kļūs vēl redzamāki un pieejamāki. Pārmaiņas koncentrētas uz policijas spēju ātrāk reaģēt, sniegt labāku pakalpojumu un būt tuvāk iedzīvotājiem, tādējādi ļaujot sabiedrībai just policijas klātesamību.
- Reaģējošie policisti ir pirmie, kuri ierodas notikuma vietā, jo ir mobili – visu laiku atrodas ārpus iecirkņiem. Reaģējošā policista piemērs ņemts no Skandināvijas un citām Eiropas Savienības valstīm.
- Reaģējošajiem policistiem būs daudz plašāka kompetence, tajā skaitā darboties notikuma vietā, negaidot citus kolēģus. Viņi reaģēs uz ceļu satiksmes notikumiem, sabiedriskās kārtības pārkāpumiem, sadzīves konfliktiem, spēs pieņemt lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa vai kriminālprocesa uzsākšanu un veikt sākotnējās izmeklēšanas darbības.
- Reformas Valsts policijā visā Latvijā paredzēts noslēgt līdz šī gada jūlijam.

varētu gan ātri reaģēt, gan arī profesionāli uzreiz uz vietas rīkoties standarta situācijās, kas ir praktiski 90% no visa policijas darba. Jāuzsver, ka runa nav par to, ka šiem policistiem jāprot absolūti viss, tajā skaitā šķetināt pasūtījuma slepkavības un bruņotas laupīšanas. Šādos gadījumos iesaistīsies kolēģi no Kriminālpolicijas biroja, kur ir augstākas raudzes speciālisti tieši šādu pienākumu veikšanai. Ja situācija ir pavisam nopietna, darbam tiek piesaistīta Galvenā kriminālpolicijas pārvalde.

**Nekas nav balstīts pieņēmumos vai emocijās**

Otrs darba organizācijas pamatvirziens iecirkņu limenī ir prevencija. Arī tas iepriekš bija sadalīts pa tādiem virzieniem kā nepilngadīgo lietu inspektori, policijas tiesu izpildāmo spriedumu inspektori. Šobrīd tas viss iekļauts prevencijas grupā jeb ir prevencijas inspektori, kuri mērķēti strādā gan ar iedzīvotājiem, gan ar pašvaldību un valsts institūcijām un izglītības iestādēs ar skaidrojošo, preventīvo darbu. Prevencija kā viens no darba organizācijas pamatvirzieniem izvēlēts ar sekojošu domu, – jo efektīvāks ir skaidrojošais darbs sabiedrībā, jo tam būtu jāatstāj lielāka ietekme uz vispārējo likuma pārkāpumu skaitu un noziedzības mazināšanu. Savukārt trešais policijas darba pamatvirziens pēc reformas ir izmeklēšanas bloks, kas sadalās administratīvo pārkāpumu procesu un kriminālprocesa izmeklēšanā. Šajā virzienā darbojas gan izmeklētāji kā procesu virzītāji, gan operatīvie darbinieki. Vēlos uzsvērt, ka neviena reformas darbība nav balstīta uz pieņēmumiem vai emocijām, bet tam visam apakšā ir dati un izpēte ar zinātnisku pieeju, pētot gan kriminogēno situāciju, gan to, kā jūtas iedzīvotāji drošības kontekstā.

**Nav vajadzīgs, lai policists sēž iecirknī**

Iepriekš Valsts policijas struktūrā bija 40 iecirkņi visā valstī (plus lidostas “Rīga” iecirknis ar savu specifiku), un katrā no tiem līdz šim bija jānodrošina dežūrdarbs darbu. Lai to izdarītu, katrā iecirknī vajadzēja vismaz astoņus policistus. Vai mums svarīgāk, lai policists ātrāk reaģē uz notikumu, vai lai policists sēž iecirknī? Iedzīvotājiem noteikti svarīgāk, lai policists pēc iespējas ātrāk ierodas notikuma vietā.

Piemēram, nesen apmeklēju Rīgas Centra iecirkni, kur apkārtnē ir Vecrīga. Tomēr šo iecirkni dienā apmeklē tikai aptuveni pieci cilvēki, jo, pirmkārt, jautājumi tiek risināti notikumu vietās. Otrkārt, iedzīvotājiem pastāv iespēja iesniegumu iesniegt elektroniski, katram no mums ir arī mobilā ierīce. Tāpat kā dzīve jebkurā citā sfērā, arī Valsts policijai savā darbā jāmainās līdz. Tāpēc, lai policisti nesēdētu iecirknī, tagad viņi patrolēs ielās un būs gatavi uzreiz risināt izveidojušās problēmas. Tādēļ izveidots jau minētais reaģējošā policista institūts. Turklāt Valsts policijas koledžā jau no pagājušā gada septembra pirmie kadeti tiek gatavoti kā reaģējošie policisti, kuri koledžu absolvēs ar visām nepieciešamajām zināšanām. Tāpat jau šobrīd esam panākuši, ka diennaktī visā Latgales reģionā darbojas ne mazāk kā 35 policijas norīkojumi. Tas ir krietni lielāks policistu daudzums ielās, kuri var atbraukt un atrisināt iedzīvotāju pamata ikdienas problēmas (ceļu satiksmes negadījumi, zādzības, laupīšanas, sadzīves konflikti, vardarbība ģimenē, varmāku nošķiršana un tamlīdzīgi), nekā tas bija agrāk. Protams, nepieciešams laiks, lai policisti, kuri līdz šim strādāja šaurā darba virzienā, apgūtu papildus zināšanas, kā uzsākt kriminālprocesu un visu pārējo. Tomēr tā nav raķešu zinātne, ko policists nevar iemācīties. Tāpat Valsts policijas vajadzībām jau iepirkti speciāli pielāgoti transportlīdzekļi-mikroautobusi jeb mobilie iecirkņi. Tie aprīkoti ar visām nepieciešamajām datu sistēmām un bāzēm un jau atrodas ielās, kurus iedzīvotāji redz.

Rezumējot jāsaka, ka Valsts policijā nav tik daudz cilvēkresursu, lai turpinātu darboties pēc vecās padomju sistēmas, kad iecirkņos starp policistiem bija ļoti šaurs specializācijas sadalījums. Tagad policijas darbā iecirkņu limenī tiek veidota sazebe starp reaģējošo, preventīvo un izmeklēšanas grupu darbu – trīs galvenajiem pamatvirzieniem. Pārmaiņas ietekmē arī sabiedrības un tehnoloģiju attīstība. Redzam, ka citos Latvijas reģionos, kur reformas jau ieviestas, tās ir efektīvas. Tāpat redzam, kā strādā Skandināvijā, arī jau tepat Igaunijā un Lietuvā. Savukārt iedzīvotājam pats svarīgākais, lai policists ātri ierodas notikuma vietā, ir profesionāls, atvērts komunikācijai un atrisina problēmu. To ar reformām arī cenšamies ieviest – būt tuvāk jums. Tā ir reformu galvenā būtība, un kopumā šis ir pārmaiņu laiks, kas jāuztver pozitīvi.



Valsts policijas reforma

Pārmaiņas Latvijā,  
Latgalē, Balvu novadā

# tuvāk iedzīvotājiem

## Jautā žurnālisti

**Vai līdz ar reformu ir policisti, kuri atteikušies turpināt darbu?**

“Neesam ieinteresēti vienkārša ceļa meklētājos”

**ARMANDS RUKS, Valsts policijas priekšnieks:** – Pārmaiņas ir sarežģīts process. Skaidrs, ka varbūt ir dažas amatpersonas, kuras darbu policijā neturpinās. Viena daļa varētu būt darbinieki, kuri līdz ar reformu zaudējuši izteikti vadošus amatus, bet otra daļa, kuriem līdz ar pārmaiņām liek darīt vairāk. Protams, ir pa kādam policistam, kurš līdz šim pieradis strādāt šaurā specializācijā un nevēlas iziet ārpus savas komforta zonas. Tas viņā rada bažas un satraukumu, bet no pārmaiņām nav jābaidās. Nedz sabiedrība, nedz Valsts policijas vadība nav ieinteresēta policistā, kuram nav vēlmes kalpot valstij un darīt to maksimāli labi, bet viņš meklē vienkāršāko ceļu. Mēs no policijas sagaidām izcilību un darām, lai tā arī būtu. Un vai varam apgalvot, ka līdz šim Valsts policijā viss bija labi? Nebija – nedz Latgalē, nedz citos reģionos. Darbinieku skaits samazinājās, zems atalgojums, infrastruktūras problēmas. Nu tad ko darīt? Turpināt peldēt pa straumi un priecāties, ka viss ir OK? Nē, jāiet līdzī laikam un jāattīsta iestāde, izejot no tiem resursiem, kas mums pieejami.

**Vai nebūs problēmu ar atbildības teritoriju sadalījumu?**

“Mēs nojaucam robežas”

**ARMANDS RUKS, Valsts policijas priekšnieks:** – Atbilde ir ļoti vienkārša. Mēs valstī cenšamies nojaukt robežas. Piemēram, ja notikums notiks Latgales reģiona teritorijā, bet tuvāk būs pilnīgi cita reģiona policistu vienība, piemēram, Zemgales reģiona, tad nopietnos notikumos ātrāk reaģēs tieši Zemgales likumsargi. Mēs visu šo situāciju redzam resursu vadības sistēmā un vienmēr varam operēt. Turklāt nemaz nerunājot ar katra konkrētā reģiona iekšējo spēku koordināciju un nosūtīšanu uz konkrētām notikumu vietām. Par to varat nešaubīties. Tāpat jāpiebilst, ka lietu izmeklēt var nodot jebkurai Valsts policijas struktūrvienībai Latvijā. Piemēram, ja tas ir interneta vidē izdarīts noziegums, nav būtiski, kurā konkrēti vietā šo lietu izmeklē – vai tas ir policists, kurš lokāli atrodas Daugavpilī, bet cietušais – Jelgavā, un otrādi. Svarīgākais, lai starp darbiniekiem būtu izlīdzināta slodze un iedzīvotājs pēc iespējas saņem pakalpojumu. Arī Latgales reģiona pārvalde diezgan daudz saņem materiālus par notikumiem, kas nav notikuši Latgalē. Droši vien latgalieši par to nav priecīgi, bet tā ir mūsu kopēja lieta. Mums nav tikai Latgale vai Vidzeme. Mēs esam Latvija, un mums jāiet kopā un jāizdara tas darbs.

**GUNDARS TROPS, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks:** – Jā, līdz ar reformu mēs nojaucam robežas – būs lielākas manevra iespējas un policijas spēkus varēs novirzīt tur, kur tas vairāk nepieciešams. Ja iepriekš katrs iecirknis darbojās neatkarīgi, izmantojot savā pakļautībā esošos resursus, tad šobrīd, pēc iecirkņu apvienošanās, pieejamie resursi ir krietni lielāki.

## Kritika

**“Beigsies ar nekvalitatīviem materiāliem”**

Valsts policijas reforma Latgalē un visā Latvijā plaši atspoguļota medijos. Latvijas Apvienotās policistu arodbiedrības prezidents AGRIS SŪNA (attēlā) “Latvijas Televīzijas” sagatavotajā sīžetā šīm pārmaiņām veltīja kritiku: “Acu ārsts ir ārsts un ķirurgs ir ārsts, bet vienam otra darbu neliek darīt. Policijā grib izveidot tā, lai jebkurš policists visu darbu varētu veikt viens pats, visu mācētu, visu zinātu. Tas viss beigsies ar nekvalitatīviem materiāliem, un prokuratūras par to cels problēmas.”



Foto - A.Kirsanovs

**Kas ir lielākie zaudētāji?** Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks pulkvedis Gundars Trops (attēlā – pa labi), kurš šo reģionu vada apmēram pusgadu, preses konferencē pastāstīja, ka līdz ar reformu lielākie zaudētāji, ja tā var izteikties, ir vadības līmeņa amatpersonas. “Liela daļa no šīm amatpersonām nepaliek savos līdzšinējos vadošajos amatos, bet viņiem tiek piedāvāti galvenā un vecāka inspektora amati. Šajā virzienā ejam apzināti, jo reformas mērķis ir būt tuvāk sabiedrībai, lai policisti varētu ātrāk un efektīvāk reaģēt uz notikumiem un viņu skaits ielās būtu lielāks. Dodamies preti kvalitatīvam rezultātam,” uzsvēra G.Trops. Arī Valsts policijas priekšnieks pulkvedis Armands Ruks piebilda, ka situācija, kad uz 20 darbiniekiem ir četri priekšnieki, nav normāla. “Tādēļ esam darijuši visu, lai no tādas prakses dotos prom. Vienlaikus amatpersonas, kas līdz šim bija vadošos amatos un, vērtējot pēc iepriekšējiem rezultātiem, mūsaprāt, bijuši labākie, darbu turpinās galveno inspektoru jeb grupu līderu un tamlīdzīgos amatos. Turklāt amatpersonām, kas tiek samazinātas amatā, pilnīgi noteikti saglabājam atalgojumu iepriekšējā līmenī, cenšoties dienestā esošajiem nepasliktināt darba apstākļus un visu pārējo. Tāpat esam mērķtiecīgi gājuši uz to, lai atalgojuma ziņā stiprinātu tieši Valsts policijas zemāko līmeni – iecirkņus. Šo struktūrvienību darbinieki ikdienā ir vistuvāk iedzīvotājiem un tieši viņi saņemusi vislielāko atalgojuma pielikumu. Galvenais minuss ir reformu pārejas periods, bet tas ir jebkurām būtiskām pārmaiņām,” secināja Valsts policijas priekšnieks.



Foto - A.Kirsanovs

**Valsts policijas ēka Balvos.** Tagad šīs struktūrvienības oficiālais nosaukums ir Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknis. Tas joprojām turpina darboties, netiek slēgts un ir pieejams iedzīvotājiem. **ATGĀDINĀM,** ka Valsts policijas palīdzības tālruna numurs ir 110! Tas ir bezmaksas diennakts numurs, kas darbojas, zvanot gan no mobilā, gan fiksētā tālruņa un savieno ar jebkuru dežurdaļu. Visas sarunas tiek ierakstītas. Palīdzības tālrunis paredzēts gadījumiem, kad nepieciešama tūlītēja policijas palīdzība, ja notiek nopietns sabiedriskās kārtības apdraudējums, noziegums vai ceļu satiksmes negadījums. Ja neatrodieties Latvijā, zvaniet uz tālr.nr. +371 67014002! Savukārt rakstisku iesniegumu ar lūgumu uzsākt izmeklēšanu var uzrakstīt klātienē jebkurā policijas iecirknī un elektroniski portālā [latvija.gov.lv](http://latvija.gov.lv), izmantojot e-adresi. Elektroniskajā versijā iesniegums tiks iesniegts, izmantojot kvalificētu paaugstinātas drošības autentifikācijas līdzekli. Tāpat iesniegumu var iesniegt elektroniski ar e-parakstu, to sūtot uz e-pasta adresi: [pasts@vp.gov.lv](mailto:pasts@vp.gov.lv); ar ‘Smart-ID’ un iesniegumu parakstīt ar ‘Dokobit’, ‘Lahdes’; pa pastu uz kādu no policijas struktūrvienībām. Plašāka informācija Valsts policijas interneta mājaslapā [www.vp.gov.lv](http://www.vp.gov.lv)!

\* Sākums 6., 7.lpp.



**Nepelnīti aizmirsts.** Mg.philol. Evita Zaremba-Krīgere klātesošos iepazīstināja ar pētījumu "Bronislavs Sluckis – atmiņas un fakti". Viņa uzsvēra, ka publiskajā telpā attālā radnieka vārds ir nepelnīti aizmirsts.



**Dalās pārdomās.** Andris Kazinovskis brīvajā mikrofonā uzsvēra, ka vēlreiz jāsaka 'paldies' tiem 13.Saeimas deputātiem, kuri atbalstīja viņa priekšlikumu 2.martu atzīt par nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres dienu: "No otras puses jāsaka, ka bija nepieciešami 30 gadi kopš neatkarības atjaunošanas līdz Latvijas valsts, Saeima to oficiāli atzina. 2.marts, manuprāt, nav domāts tikai Balvu novadam un Stompaku kaujas piemiņai, bet visai Latvijai. Diemžēl valsts mērogā šī diena nav pietiekami novērtēta un atspoguļota. Aicinu pielikt visas pūles, lai nākotnē šī atceres diena tiktu pieminēta un atzīmēta daudz plašāk. Analizējot pretošanās kustību, praktiski ir trīs avoti. Pirmkārt, arhīvu materiāli. Otrkārt, iedzīvotāju atmiņas. Treškārt, padomju propaganda, kas kā inde ir iesēdusies ļoti daudz mūsu iedzīvotāju prātos. Man tas atgādina karu Ukrainā. Nacionālie partizāni tika lamāti kā nacionālisti, bandīti un slepkavas – līdzīgi, kā tas tagad notiek Krievijā. Identiski saka par Ukrainas patriotiem un cīnītājiem par savu zemi. Man pašam bija zināmi daži cilvēki, kuri čekas uzdevumā pārgērbās par nacionālajiem partizāniem un kā vienība slepkavoja, izvaroja. Nacionālo partizānu vidū bija ļoti daudz citu tautību cilvēku, īpaši no tiem pagastiem, kas palika otrpus robežai. Par tiem būtu jāstāsta un jāraksta."



**Iesvēta jaunos bunkurus.** Romas katoļu baznīcas prāvests Guntars Skutels pirms bunkuru iesvētīšanas uzsvēra, ka ikvienam jāstiprina mūsu gars: "Lai tas nestu augļus ne tik vien redzamā veidā, bet vēl vairāk neredzamā veidā. Lai mēs mīlētu viens otru un mīlētu arī mūsu Latviju. Kas ir mans zobens? Kas ir mans ierocis? Tas ir mans spēks, un ko es daru? Diemžēl bieži vien nācies novērot, ka cilvēkiem gribas, lai viss tiek pienests uz paplātes, lai viss ir labi, bez piepūles. Lai ir mīlestība bez upura. Reizēm ir tikai vēlme saņemt, bet nav vēlmes dot. Šī vieta ļoti atgādina, ka cilvēkiem patiesais zobens bija viņa dzīvība. Viņi nemeklēja savu labumu, viņi domāja par nākotni, par bērniem un mazbērniem. Viņi negribēja ne ar zobenu uzbrukt, ne darīt kaut ko ļaunu. Viņi aizstāvējās, viņi centās rast brīvību. Viņi paveica to ar gara spēku. Arī Ukrainā cilvēki mēģina zobenus pārkalt par brīvību, par mīlestību, par patiesību, par vērtībām. Mēs esam šeit atnākuši, lai paņemtu šo labo zobenu, kas ir pārkalts mūsu pašu sirdīs ar smaidu, laba vēlējumu. Varbūt ar konkrētu talantu realizēšanu, ar darbu, kas darīts kopējam labumam, nevis domājot, kas man par to būs. Ja 99% cilvēku svētītu, tad pasaulē nebūtu karu."



**'Paldies' četrās epizodēs.** Balvu novada domes deputāts Aldis Bukšs atklāja, kā pats minēja četras epizodes, sākot paldies par jauno bunkuru tapšanu: "Joprojām atceros 2021.gada augustu, kad noprezentēja iniciatīvu turpināt Stompaku noietnes atjaunošanu. Ar vēsturnieku Zigmāru Turčinski satikos mežā netālu no Tilžas. Zigmārs, spriežot par iespējamo bunkuru atjaunošanu, teica striktu 'nē'. Tā man bija kā auksta duša. Viņam bija saprātīgi argumenti, tomēr galarezultātā nonācām pie pozitīva rezultāta. Nebūtu viņa un viņa komandas, nebūtu arī pieminekļa kritušajiem diviem partizāniem, kuri šeit pat apglabāti. Otrā epizode saistīta ar vīru kopu "Vilki". Pirmo reizi viņus dzirdēju bērniībā Baltinavas estrādē. Tolaik pa skatītāju rindām palaida šķēpu, lai skatītāji, tam pieskaroties, vēltu spēka vārdus, turklāt lai šķēpu pēc tam novietotu uz Latvijas-Krievijas robežas. Atceros, ka viena prominenta persona skaļi atgrūda sakot: "Nekaitiniet brūno lāci." Lielā mērā tas sauciens raksturo daudzu bailes. Trešā epizode – paldies visiem tiem, kas piedalījās šajā darbā. Paldies Jānim Bordānam un Jurim Jurašam, kas mūs atbalstīja; iepirkumu komisijai, kas to sludināja 7 reizes. Īpašs paldies projekta vadītājam Santai Šmitei. Ceturtā epizode saistīta ar to, ka pirms gada vairākus amerikāņu politiķus vadījām pa austrumu robežu. Stompaks viens no amerikāņu politiķiem nostājās tolaik vēl štāba bunkura vidū – bedrē. Ar ironiju viņš noteica, ka rietumi mums nāks palīgā. Jālūdz aizsardzības ministrei, lai turpinās darbs par iespējamo valsts aizsardzības dienesta mācību centra izveidi Balvu novadā."



**Iesvēta pieminekli.** Turpinot jau uzsāktu tradīciju, pirms nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres dienas "TAKO Akmens" komanda izgatavoja vēl vienu piemiņas akmeni nacionālo partizānu ģimenei (Punduru ģimene), ko 3.martā iesvētīja Zemessardzes 3. Latgales brigādes kapelāns kapteinis Rinalds Broks. Atgādinām, ka 1927.gadā dzimusi Domicella Pundure bija vienīgā vēl dzīvā leģendārās Stompaku kaujas dalībniece. Jāpiebilst, ka aizsaulē viņa aizgāja pērnā gada 3.aprīlī, bet 24.martā nomira 1923.gadā dzimusi Mikalina Supe, slavenā Latgales mežabrāļu komandiera Pētera Supes māsa, kura deviņus gadus kopā ar mežabrāļu grupu pavadīja nelegālā stāvoklī Viļakas apkaimes mežos. Mikalīnu Supi arestēja 1954.gada vasarā un piesprieda 25 gadu ieslodzījumu, tomēr 1961.gadā atbrīvoja.



**Pateicas par spēka vietas atjaunošanu.** Aizsardzības ministre Ināra Mūrniece izteica visdziļāko pateicību Maksimova kungam, Balvu novada pašvaldībai, Latvijas Valsts mežiem, zemessargiem par spēka vietas atjaunošanu, labiekārtošanu un celšanu atkal gaismā: "Neviena gaismas pils nevar nogrimt, ja būs tauta, kas to cels augšā. Mūsu brīvība ir mūsu gaismas pils. Šodien par savu brīvību cīnās Ukrainas tauta. Mēs palīdzēsim un atbalstīsim kaimiņus. Arī mana pirmā ārvalstu vizīte bija simboliska uz Ukrainu, lai kara laikā pavaicātu, kas ir nepieciešams, kā mēs varam palīdzēt aizstāvēt brīvību Ukrainā, kā mēs varam palīdzēt turēt vērtības augstu Baltijas valstīs, NATO austrumu flangā? Viņi ļoti augstu vērtē Latvijas devumu. Mēs vienojāmies, ka šogad Latvija dubultos Ukrainas karavīru skaita apmācību. Šogad mēs apmācīsim 2 000 Ukrainas karavīru. Esmu gandarīta, ka šajā laikā ir skaidrs: vienā pusē ir brīvība, otrā pusē – tie, kas cīnās pret citas tautas brīvību. Mēs zinām, ko nozīmē zaudēt brīvību, un nekad vairs to nepieļausim. Atbalstīsim Ukrainu, stiprināsim Latviju, un gods Latvijas karavīriem, kas par Latviju ir cīnījušies visos laikos. Saules mūžu Latvijai, saules mūžu Ukrainai un mūžīgu mieru mūsu tautas varoņiem."

## Laika zīmes

## Kādu varam sagaidīt martu?

Lai arī marts ir kalendārā pavasara pirmais mēnesis, tas pēc savas būtības vēl nav īsts pavasaris, bet gan vairāk priekšpavasaris. Ticējums vēsta: ja janvāri ir marts, tad martā – janvāris. Pagājušais janvāris pagāja lielāku vai mazāku atkušņu zīmē, kad arī Lāvijas austrumos sniega sega saruka līdz minimumam un daudzviet Latvijā lauki, palienes un ūdens līmenis upēs bija vairāk raksturīgs pavasarim nekā ziemas galvenajam mēnesim janvārim. Tā ir zīme, ka martā var atgriezties ziema ar janvārim cienīgu salu. Savukārt ticējums ja februāra pēdējā nedēļā auksta –, norāda uz to, ka sērnu mēneša beigās var būt arī īsti pavasarīgi laikapstākļi. 1.decembra vakars, kas rāda, kādas būs ziemas beigas, pareģoja pārsvarā sausu un aukstu laiku ziemas izskaņā. Par pavasari atbildīgais 31.janvāris, kas prognozē pavasari, vēstīja, lai arī pavasaris var agri sākties, tas ieilgs un īsts siltums būs tikai aprīļa otrajā pusē. Mana vecmāmuļa teica: “Ja marta sākumā pūpolvītols no aukstuma (sarma) zied, tad mēneša beigās ar sudrabu (balti pūpoli) laistīsies...”

Kopumā sērnu mēnesis marts temperatūru ziņā būs tuvu vidējiem mēneša rādījumiem, bet ar noslieci uz aukstāku. Nokrišņi dažādi un to sadalījums nevienmērīgs. Tuvāk jūrai

drusciņ vairāk, nekā parasti, bet citviet mazāk vai tuvu mēneša normai.

Marta pirmajā pusē laikapstākļi mainīgi. Ja mēneša sākumā naktis neliels sals un dienā atkusnis, tad pilnmēness naktis (pilnmēness nedēļa no 7. līdz 15. martam) varētu būt arī stiprs sals. Dažviet skaidrās pilnmēness naktis temperatūra var nokrist līdz -15 un -20°C. Nokrišņi šajā laikā pārsvarā īslaicīgi un nelieli. Ja mēneša sākumā jūras piekrastē neliels lietus, tad vēlāk arī šeit var atgriezties neliels sniegs. Vējainu dienu mēneša pirmajā pusē salīdzinoši maz. Ceļi daudzviet slidēni.

Mēneša vidū, ap Jevdokiju (14.marts), mēness fāzēm mainoties, sals mazināsies, vairāk nokrišņu, pārsvarā sniegs, slapjš sniegs, un temperatūras dienas laikā tuvu nullei. Daždien var pastiprināties brāzmais vējš. Naktis vēl neliels sals. Ceļi slidēni.

Marta otrajā pusē nesteidzīgi un pakāpeniski ziema atdos savu vietu pavasarim. Ja līdz Ģertrūdei (17.marts) vēl nokrišņi, tad laikā ap astronomiskā pavasara (astronomiskā pavasara sākums 20.martā plkst. 23.24) pirmo dienu (21.marts, Benedikts) būs vairāk saulainu dienu, un temperatūra dienas laikā jau jūtami paaugstināsies, it īpaši saulainajās dienās.

Naktis vēl iespējams neliels sals -1, -5°C robežās. Vēlāk, pēc Pavasara Māras (25.marts), saule mīses ar mākoņiem, īslaicīgi nokrišņi, kas pārsvarā lietus, un temperatūra dienas laikā +3, +8°C robežās. Nakts sals atkāpsies un naktis kļūs siltākas. Marta beigās un laikā pirms Pūpolsvētdienas (2.aprīlis) saulainajās pēcpusdienās temperatūra var pakāpties līdz +10 un vairāk grādiem. Šajā laikā arī Austrumlatvijā sāksies strauja sniega kušana un ūdens līmeņa paaugstināšanās upēs. Paredzama arī masveida pirmo gājputnu atgriešanās. Līdzīgi laikapstākļi ar sauli un nelieliem nokrišņiem turpināsies arī tālāk, Lieldienu nedēļā (3., 10.aprīlis). Lai arī aprīļa pirmajā pusē laikapstākļi rādās būt mainīgi, kad naktis vēl salnas un dienas laikā lietus var mīties ar slapju sniegu, ir cerības, ka laikā ap 20.aprīli varam sagaidīt arī pirmos +18, +20°C.

V.BUKŠS

## No sēkļiņas līdz augļiem

## Kā pašam izaudzēt tomātus

**Straujiem soļiem tuvojas tomātu sējas laiks (tas ir marta vidū). Audzētājiem gan jāapbruņojas ar pacietību. No zemē iedēstītas sēkļiņas līdz pirmajam gatavajam auglim paiet pusgads.**

## Dārza dienasgrāmata

Tomāti ir vieni no tādiem dārza iemītniekiem, kas prasa daudz laika un uzmanības. *Galvassāpes* tie mēdz sagādāt pat pieredzējušiem saimniekiem. Prakse un pieredze nāk ar laiku. Lai neatkārtotu iepriekšējā gada kļūdas, ir svarīgi vispirms iekārtot dienasgrāmatu, kurā fiksēt sējas, piķēšanas un izstādīšanas laiku, audzēšanas nišas. Pat, ja sākumā šķiet, ka visu varēs atcerēties tāpat, bieži vien tā nemaz nav.

Pierakstu vietā var izmantot arī fotofiksāciju viedtālrunī. Tomēr nākamajos gados var rasties grūtības, ja bilžu galerijā ir ļoti daudz vai arī tās pazūd. Pierakstu priekšrocība ir tā, ka tajos vieglāk un ātrāk orientēties, turklāt paliks liecības arī nākamajai paaudzei, ja šī lieta interesēs.

Lai arī tomātu audzēšana prasa daudz zināšanu un darba, ir svarīgs ne tikai rezultāts, bet arī tas, ka bērni redz, kā tomāti izaug.

## Īstais sējas laiks – martā

Ja tomātus plānots audzēt neapkurināmā siltumnīcā, tos ieteicams sēt ne agrāk par marta vidu. Tad dienas kļūst garākas un augiem gaismas ir pietiekami arī uz palodzes vai lodžijas. Sējot agrāk, nepieciešams papildu apgaismojums, kas mājas apstākļos ne vienmēr ir pieejams. Ja gaismas būs par maz, dēsti izstīdēs, būs neveselīgi, sāks dzeltēt un var nonīkt.

Tirgū pieejams ļoti plašs šķirņu klāsts. Izvēle atkarīga no gaumes un vajadzībām. Ja garšo augļi ar ciētu mīzu, var izvēlēties šķirnes “Rallijs” un “Bella”. Tās ir izturīgas pret slimībām, līdz ar to nav nepieciešamības miglot ar augu aizsardzības līdzekļiem. Augļi ir stingri, neplaisā, tos ir arī viegli transportēt. Visvairāk piemēroti ēšanai uz sviestmaizēm, kā arī pārstrādei, piemēram, gatavojot tomātus želejā. Tiem, kam patīk eksperimenti, var izvēlēties tomātu šķirnes, kas piedāvā neierastas krāsu gammas, formas un izmērus, tajā skaitā ķirštomātiņus.

## Ērtāk sēt ar pinceti

Tomātus ieteicams sēt plastmasas kasetēs, kas pildītas ar samitrinātu kūdru. Lai stādi būtu raženi, augsnei var pievienot krītu. To iespējams iegādāties dārzkopības veikalos. Ar krīta pievienošanu gan nevajag pārspīlēt. Kas par daudz, tas par skādi.

Tā kā sēkļiņas ir ļoti mazas, ērtāk tās zemē būs likt ar pinceti, nevis pirkstiem. Pēc tam, kad darbs pabeigts, kasetes pārklāj ar polietilēnu. Te noderēs kaut vai visparastākais celofāna maisiņš. Tas augsni

pasargās no mitruma zuduma. Šajā periodā kasetes var novietot arī tumšākā vietā.

Tomātu sēklas dīgst vidēji sešas dienas. Tiklīdz parādās pirmie asni, maisiņu noteikti vajag noņemt un kasetes pārlīkt uz palodzes. Svarīgi augsnē saglabāt pietiekamu mitruma līmeni, taču arī nepārliet. Ja dēstiem būs par slapju, tie sāks dzeltēt un nonīks.

## Piķēšana glābj izstīdējušos

Pēc aptuveni četrām nedēļām – aprīļa vidū – tomātus var piķēt podiņos. Pirms šī procesa augsni var salaistīt, lai to vieglāk izņemt. Lai netraumētu saknīti, palīgā var ņemt mazās šķērites, nazīti vai irbulīti. Ar to iedur augsnē pie dēsta un pēc tam iegulda iepriekš sagatavotā augsnē jau lielāka izmēra mājiņā.

Piķēšanai var izmantot kā veikalos nopērkamos podiņus, tā arī izmazgātus plastmasas krējuma vai jogurta iepakojumus. Šāds izmērs ir pietiekams, neprasīs lielus ieguldījumus, iegādājoties kūdras maisus, un neaizņems pārāk daudz vietas.

## Ja augs iepriekšējā posmā pastīdējies, nevajag satraukties. Šis ir brīdis, kad problēmu var mazināt.

Dēstus pārstāda tādā dziļumā, lai no zemes ārā aptuveni centimetrs stublāja ar lapiņām. Tomāts no kātiņa izdzīs jaunas saknes un augs raženāk.

Turpinot regulāri laistīt, podiņos dēstus audzē līdz maija sākumam vai vidum. Tad ir laiks tos stādīt siltumnīcā. Ja tā nav apkurināma, agrāk izstādīt nav ieteicams, jo pastāv iespēja, ka salnās stādi aizies bojā.

Stādus var stiprināt, lietojot jūras aļģu ekstraktu “Kelpak”. Tas veicinās spēcīgāku sakņu sistēmas veidošanos.

## Labāk atsevišķi no gurķiem

Kad tomātus stāda pastāvīgajā augšanas vietā, der atcerēties, ka atstatumam no viena līdz otram vajadzētu būt ne mazākam par 60 centimetriem. Šiem augiem nepatīk, ja tieši blakus aug kāds sugas brālis. Tad, ja podos stādi ir pastīdējuši, tos zemē var dēstīt mazliet guļus līdz pirmajam lapām. Augs pielāgosies un izdzīs jaunas saknītes no kāta, ieaugs labi un vairs nenīkuļos.

Tomātus bieži vien stāda vienā siltumnīcā ar gurķiem, taču to nav ieteicams darīt. Katram no šiem augiem ir savas prasības. Piemēram, tomātiem pret caurvēju un purināšanu nav iebildumu, bet gurķiem tas nemaz nepatīk. Vēl jāatceras, ka tomātiem (atšķirībā no gurķiem nepatīk) ja ūdeni lej uz lapām. Tādēļ, uzticot šo pienākumu



bērniem, der piekodināt, ka jālaista tikai augsne – auga un tā lapu apslacināšana nav pieļaujama.

Laistīšanas paradumi mēdz būt dažādi. Ir eksperti, kas uzskata, – labāk to darīt vakaros, ir tādi, kas iesaka siltumnīcu liet no rīta. Tā kā tomātiem nepatīk pārāk liels mitruma līmenis, līdz vakaram viss liekais jau būs iztvaikojis. Lai auga saknes būtu spēcīgākas, var ik pa laikam ūdenim pievienot dārzkopības veikalos nopērkamo šķīstošo mēslojumu “Kristalons”. To var darīt arī augļu nogatavošanās fāzē.

## Maksimums – divas galotnes

Vēl tomātus vajag atsiet un ik pa laikam izlauzt *paduses*. Nevajadzētu ļaut izaugt vairāk par divām galotnēm, pretējā gadījumā veidosies *dzungļi* un arī augļu būs mazāk.

Lapas nogriež līdz pirmajam ķekaram. Kad tas nogatavojies – līdz nākamajam. Dārzkopju viedokļi gan šajā jautājumā atšķiras. Ir arī tādi, kas atstāj tikai dažas lapas jau pirms augļu nogatavošanās. Augusta beigās augam var nolauzt galotni, lai tas vairs neveido jaunus bumbuļus un veiksmīgāk nogatavojas esošie. Septembrī, iestājoties aukstākam un mitrākam laikam, zaļos augļus var noraut un mēģināt nogatavināt kastītē istabā. Taču šādos apstākļos tie bieži aiziet bojā, bet tiem, kas nogatavojas, garša vairs nav tāda, kā tiem, kas šo procesu izdzīvo siltumnīcā.

## Der zināt

✘ Ja tomātiem krokojas lapas, iemesls varētu būt pārāk liels karstums. Tomātiem nepatīk, ja gaisa temperatūra siltumnīcā pārsniedz +35°C. Tādēļ arī var nokrist ziedi, līdz ar to būs mazāk augļu.

✘ Ja tomāti būs sastādīti pārāk tuvu cits citam, veidosies dažāda veida lakstu puves.

✘ Pārāk liela mitruma dēļ augļi var sākt plaisāt. Sevišķi raksturīgi tas ir rudens pusē, kad biežāk ir lietavas un līdz ar to palielinās mitruma līmenis apkārtējā vidē.

✘ Melni gali auglim veidojas kālija trūkuma dēļ. Pret to var palīdzēt ar pelniem kaisīta augsne. Derēs gan tikai pelni, kas paliek pēc malkas (ne granulu vai briķešu sadedzināšanas). Taču tas jādara jau laikus – stādīšanas sākumā. Kad problēma konstatēta, būs jau par vēlu.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

## Apsveikumi

Lai Tevi silda gaišās domas stari,  
Kad dienas drēgnums sirdī skumjas auž,  
Lai vienmēr Tev ir saules gaismas gana  
Un prieka rozēs sniegi nenolauž.

Sveicam **Ināru Cibuli** 70 gadu jubilejā!  
Vēlam mirdzumu acīs, siltumu dvēselē, mazus  
brīnumus ikdienā, prieku sirdī.

Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs



Tādā mirklī pienākam tuvāk  
Mēs tiem gadiem, kam sudraba daudz,  
Kuri viņo kā briedumā druva,  
Kuri vēlreiz atgriezies sauc.

**Godātais Juri Kokorevič!**

Jubilejā vēlam: "Sveiks lai dzīvo!"

Krustmātes ģimene



Sveiciens Baltinavā!  
Sirsnīgi sveicam mīlo vecmāmiņu  
**Zinu Aleksejevu** dzimšanas dienā!  
Novēlam laimi, stipru, stipru veselību,  
dzīvesprieku, kas nekad nepāriet!



Šeila, Stella

## Konkurss

**BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA**, reģ. Nr. 90009115622,  
**izsludina atklātu konkursu uz Balvu Kultūras un  
atpūtas centra direktora amatu.**

Dokumenti amata pretendentiem jāiesniedz līdz 2023.gada 24.marta  
plkst. 15.00. Informāciju par vakanci var atrast Balvu novada mājaslapā  
www.balvi.lv, Balvu novada pašvaldības Facebook.com kontā vai  
Nodarbinātības valsts aģentūras mājaslapā CV/vakanču portālā.

## Pateicība

Un pēkšņi tāds klusums,  
Ka saule apstājas debesmalā un arī stāv,  
Elpu aizturējusi. (I.Ziedonis)

Vissirsnīgākā pateicība radiem, draugiem, kaimiņiem un  
visiem, kuri izteica līdzjūtību, sniedza atbalstu smagajā  
dzīves brīdī un bija kopā ar mums, pavadot mūžībā mīlo  
māmiņu, vecmāmiņu un vecvecmāmiņu **Emiliju Konivāli**.

Liels paldies dakterei S.Pužulei un Balvu terapijas nodaļas kolektīvam,  
Kornēlijai, Guntai, Augustovas Sv. Elizabetes Romas katoļu baznīcas  
prāvestam O.Mišjūnam, ansamblim "Sonāte", apbedīšanas biroja "Ritums"  
kolektīvam, SIA "Senda Dz" kolektīvam un vadītājam Dz.Sprudzānei, Rugāju  
pagasta pārvaldei.

MEITAS AR ĢIMENĒM



## Pērk

**Z.s "Strautiņi"**  
iepērk **mājlopus**.  
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.  
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK  
MĀJLOPUS**  
-AUGSTAS CENAS  
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA  
-ELEKTRONISKIE SVARI  
tel. 27777733  
www.galasparrade.lv

**SIA "RENEM"**  
iepērk  
**jaunlopus, liellopus,  
aitas, piena telņus.**  
Augstas cenas. Visa veida  
apmaksas.  
Informācija pa tālr.  
**29485520, 26447663.**

**Pērk izcirstus mežus**  
(3000 EUR/ha), lauksaimniecības  
zemi, cirsmaš.  
Tālr. 28282021.

SIA iepērk audzēšanai piena šķirņu  
telītes. Tālr. 28811624.

Pērk dzīvokli, zemi, māju, mežu  
jebkādā kārtībā. Apmaksa  
nekavējoties. Iespējams ar  
parādiem, īrniekiem,  
daļām un citiem aprūtinājumiem.  
Tālr. 26905430.

## Pārdod

Z/S "GRAČUĻI" pārdod jaunputnus,  
dējējvistas. Pieteikumi  
pa tālr. 29186065.

Skaldīta malka.  
Cena 50 EUR/berkubā.  
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.  
Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod labu, skaldītu malku.  
Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Pārdod skaldītu malku (arī sausu).  
Tālr. 26550272.

## Dažādi

Vēlas nomāt lauksaimniecības zemi  
vai iegādāties.  
Tālr. 28772537.

## Piedāvā darbu

PIEDĀVĀ DARBU AUGĻU  
PĀRSTRĀDES CEHĀ Kubulos.  
Alga no 620 eiro uz rokas.  
Tālr. 26525673.

## Atrasts

Sestdien skvērā (Balvos) atrasts  
MOBILĀIS TĀLRUNIS.  
Īpašniekam vērsties "Vaduguns"  
redakcijā.

## Līdzjūtības

Es sajūtu, kā puķes aug un zied.  
Un, dziesmu sadzirdu, ko zeme  
dzied,  
Caur bezgalību aiznesdama mani.

(E.Virza)  
Skumju brīdī esam kopā ar **Pēteri  
Sudarovu**, mūsu **ANNU** mūžīgā  
mierā pavadot.  
Marcijana, Aina, Zenta, Aivita

Kas ir bijis, visu līdzī nēmis,  
Aizgāji tu pēkšņi prom, un viss.  
Tavā logā, istabā un mājā  
Gaismas stars ir pēkšņi nodzisis.  
Šajā smagajā atvadu brīdī esam  
kopā ar **Pēteri Sudarovu**, pavadot  
mūsu **ANNU** Dieva valstībā.  
Skolas ielas 1. mājas kaimiņi  
Rugājos

Es aiziešu tik lēni,  
Kā sāpe pamet krūtīs,  
Kā akmens iegrimst zemē,  
Kā putns, kam lidot grūti.  
Izsaku visdziļāko līdzjūtību **Jums**,  
skolotāj **Pēteri**, skumju un atvadu  
brīdī, kad māsas  
**ANNAS SUDARES** dvēselīte aiziet  
baltajā mūžības ceļā.

Inese

Un, kaut dzīves ceļam pāri  
Sudraboti sniegi snigs,  
Tomēr darbs un tava mīla  
Smilšu kalnā nepaliks.  
Mūsu līdzjūtības vārdi lai ir atbalsts  
**Pēterim Sudarovam un  
tuviniekiem**, kad uz mūžu  
jāatvadās no māsas  
**ANNAS SUDARES**.  
Pērkonu ģimene

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,  
Klāj mākoņu paladziņu,  
Apklusuši māsas soļi,  
Dzīves ceļu staigājot.

Kad sirdī iedzēļ sāpes un skumjas  
par mīļās māsas  
**ANNAS SUDARES** aiziešanu  
mūžībā, izsakām vispatiesāko  
līdzjūtību skolotājam **Pēterim  
Sudarovam un tuviniekiem**.  
Rugāju vidusskolas 1983.gada  
izlaiduma audzēkņi

Pa balto sniega taku aiziet māsa  
mūžībā,  
Tik grūti noticēt, ka nekad vairs  
nepārnāks.  
Vien paliek pēdas sniegā, kāda  
klusā runa

Un gaišās, mīļās, siltas atmiņas.  
Izsakām vispatiesāko līdzjūtību  
diriģentam **Pēterim Sudarovam un  
tuviniekiem**, no **MĪLĀS MĀSAS**  
atvadoties.  
Rugāju tautas nama kolektīvs

Sedz, Dieviņi, zvaigžņu sagšu,  
Klāj mākoņu paladziņu;  
Mātes soļi apklusuši,  
Dzīves ceļu staigājot.

Šajā sāpju brīdī esam kopā un  
izsakām patiesu līdzjūtību **Mārim  
Aleškevičam ar ģimeni un  
pārējiem tuviniekiem, MĀTI,  
VECMĀMIŅU** mūžības ceļā  
pavadot.  
Raiņa ielas 37.mājas iedzīvotāji

Rokām, kuras vienmēr prata  
Tik daudz veikt un padarīt,  
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,  
Ļauj tām paldies pasacīt.

(J.Simbārdis)  
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Laurai  
Circenei un tuviniekiem,  
VECMĀMIŅU** mūžībā pavadot.  
Šķilbēnu RSN kolektīvs

Viss aizgājis, kas izdzīvots nu bij',  
Nu dvēselīte debesis sev jaunu  
līdzdu vij. (J.Jaunsudrabiņš)  
Izsakām patiesu līdzjūtību  
tuviniekiem,  
**VALENTĪNU ŠATILOVU** mūžības  
ceļā pavadot.  
Tautas ielas 4.mājas otrās ieejas  
kaimiņi

Klusiem soļiem, mīļiem vārdiem  
Savu mūžu vadījis,  
Daudz darbiņu mācījis,  
Padomīnu atstājis.  
Mūsu visdziļākā līdzjūtība **Renāram  
Brenčam un tuviniekiem**, vectēvu  
**ĒVALDU BRENCŪ** pēdējā gaitā  
pavadot.  
Antoņina, Anatolijs, Aina Cibulī,  
Velta Gavrišenkova

Dusi saldi zemes klēpī,  
Lai tev sapņu nepietrūkst.  
Mīļās rokas ziedus noklās  
Un tev silti vienmēr būs.  
Klusa atbalsta līdzjūtība **Intai  
Brenčai, bērniem**, tēti, vectēvu  
**ĒVALDU BRENCŪ** mūžības ceļā  
pavadot.  
Vladimirs, Jevgēnija Raklinski,  
Marija Duļbinska, Diāna, Judīte,  
Terese, Velta

Skumji galvas noliec priedes klusās,  
Nolīst viršos rieta mirdzums silts,  
Nošalc vēsma, mierīga lai dusa,  
Lai tev viegla dzimtas zemes smilts.  
Izsakām dziļu līdzjūtību ilggadējai un  
aktīvai draudzes dalībniecei **Annai  
Silei**, brāli **ĒVALDU** mūžības ceļā  
pavadot.  
Tilžas katoļu draudze

Man liekas, ka tu no tumsas  
vēl uzsmaidi  
Un roku tik gādīgi, mīļi uz pleca  
mierinot liec,  
... bet nodreb tikai sveces liesma,  
Rozes ziedam nobirst ziedlapa  
balta.


Kad pa kluso mūžības ceļu aiziet  
**VISMĪLĀKAIS UN DĀRGĀKAIS  
CILVĒKS**, klusi un patiesi līdzjūtības  
vārdi **Ivetai un Ilgonim Medņiem**.  
Petrovu ģimene Viļakā

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,  
Lai tēva miers tev spēku dod.  
Lai labā, apklususi sirds vēl ilgi  
Teic padomu un ceļa maizi dod.

(J.Silazars)  
Izsakām visdziļāko līdzjūtību darba  
kolēģei **Zaigai, TĒVU** mūžībā  
pavadot.  
"Telemarket" kolektīvs

Norimst sāpes, izskan dziesma,  
Apklust tava valodiņa.  
Dvēselīte aizgājusi,  
Dieva dārzos aizmigus.  
Esam kopā ar **Elvi, Rendiju un  
Māru, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā  
pavadot.  
Rekavas vidusskolas 12., 9.klase  
un audzinātājas

 **Pārlicinies,  
vai  
abonēji**  
**Vaduguni?!**

<p> <b>Vaduguns</b> Indekss 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS <b>IZDEVĒJS</b> <b>SIA "BALVU VADUGUNS"</b> Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p><b>REDAKCIJAS ADRESE</b> TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 <b>NORĒĶINU KONTS</b> A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p><b>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI</b> D.Dimitrijeva T. <b>64507018</b> <b>26161959</b></p>	<p>REDAKTORS <b>E.GABRANOVŠ</b> - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: <b>S.KARAVOIČIKA</b> - T. 26707934; <b>ZLOGINA</b> - T. 29203754; <b>IZINKOVSKA</b> - T. 28319682; <b>M.SPRUDŽĀNE</b> - T. 27832538; <b>I.TUŠINSKA</b> - T. 27145837; <b>A.LOČMELIS</b> - T. 26665086. KOREKTORE <b>S.GUGĀNE</b> <b>GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA</b> - T. 25908200 <b>ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ</b> - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - <b>64520961</b></p>	<p>e-pasts: <b>vaduguns@apollo.lv</b> mājaslapa: vaduguns.lv</p> <p><b>Datorsalikums-</b> <b>SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS</b> Iespiests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 <b>TIRĀŽA - 2360</b></p>
---	--	---	--	---